DRAUGAS
ANTROJI DALIS
Šeštadienis, spalio 23,
1954

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

DRAUGAS
PART TWO
Saturday, October 23,
1954

Bažnyčia tebestovi su ugnies kardu

KAIP ANGELAS PRIE SIELŲ ROJAUS VARTŲ

Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos 50 metų kūrybinio gyvenimo proga

1904 m. birželio 30 d. Chicagos arkiv. James E. Quigley, D. D., oficialiai paskyrė a. a. kun. Aleksandrą Skripkų klebonu ir davė naujai lietuvių parapijai Chicagoje, Town of Lake kolonijoje, Šv. Kryžiaus vardą. Š. m. spalio 24 d. ši parapija mini 50 metų veikimo ir kūrybinio gyvenimo sukaktį. Dabar šiai parapijai vadovauja kun. kleb. Anicetas Linkus.

Lietuviai kaimiečiai, atvykę iš įvairių Lietuvos vietų, iškėlė didingą ir pilną gyvybės kryžių Ežero mieste (Town of Lake). Tas kryžius buvo ir yra jiems gyvenimo kelrodžiu, jie nori, kad kryžius būtų ir visoms kartoms gyvenimo švyturiu. Jie sėmės iš kryžiaus išminties ir meilės, kad gyvenimą padarytų darnesnį ir gražesnį.

A. A. kun. kleb. Aleksandras Skripkus, Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos organizatorius.

Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos auksinio jubilėjaus proga ir norisi pakalbėti apie krikščionybę pasaulyje.

Silpno tikėjimo pesimisto kalba

Kas atidžiai stebi Bažnyčios istorijos šešėlius, tas ne kartą klausia, ar Dievo karalystės skelbimas turėjo prasmės. Ar nebūtų daugiau pagrindo kalbėti apie krikščionybės nevaisingumą? Ar įvairūs ženklai nerodo, kad Bažnyčios energija yra išsisėmusi ir jos vaidmuo jau yra baigtas? Kiekvienas krikščionis, atidžiau apsidairęs pasaulyje, suranda dalykų, kurie jį nuteikia pesimistiškai. Jau beveik du tūkstančiai metų, kai krikščionybė įsteigta, o visdėlto du trečdaliai pasaulio tebėra nekrikštyti. Bet ir iš likusio trečdalio yra daug klaidatikių, išstojusių iš Bažnyčios. Štai turime kultūrą, kuri nori visiškai nutraukti ryšius su Dievu ir Bažnyčia. Visą socialinę santvarką greičiau galima pavadinti socialine netvarka, iš kurios tiek daug nuodų trykšta tautų dvasiai ir moraliai. Ne seniai praūžė du pasauliniai karai su dar baisesniais padariniais, ekonominiu karu ir badu. Visur viešpatauja moralinis palaidumas, kuris yra nuolatinis pasityčiojimas iš krikščionies vardo. Spauda, literatūra, teatras, televizija ir kinas, mados ir poelgiai, — viskas tokio stiliaus ir rūšies, kokia yra galima tik tuose sluogsniuose, kuriuose krikščioniškas jausmas visiškai yra išblėsęs.

Ar negyvename tiktai liūdnus mirštančios Dievo karalystės žemėje laikus?

Kaip nuo Bažnyčios ir krikščionybės nutolo visuomenės gyvenimas! Kaip maža krikščioniškų principų ir Bažnyčios nuostatų beboja parlamentai, vyriausybės, valdinės įstaigos ir viešoji opinija. Dievas kardu ir smurtu vejamas iš paverg tos Lietuvos, Lenkijos, Vengrijos, Estijos, Latvijos, Jugoslavijos, Rytų Vokietijos, Kinijos ir kitų kraštų, nekalbant jau apie komunistinę Sovietų Rusiją, kurios plaktukas daužo pavergtuose kraštuose krikščioniškus protus, o jos pjautuvas skrodžia krikščioniškas širdis. Net ir iš vidaus Bažnyčia atrodo šiandien gerokai susilpnėjusi. Ji turėjo priprasti šaltai žiūrėti į visus nuostolius. Tuo metu, kai Bažnyčios priešai yra nepaprastai judrūs, kai ateistų sąjūdžio apaštalai sukinėjasi visur, tarsi krikščionybė būtų nesąmonių, naivumo ir prasimanymų mišinys, kaikurie Bažnyčios atstovai, dvasininkai ir pasauliečiai, gyvena ramiai ir patogiai, tartum viskas būtų puikiausioje padėtyje. Niekur nematyti ryžtingo gynimosi, niekas nemato tikrų pavojų.

Taip kalba silpno tikėjimo pesimistas, kuris tik vieną dalykų pusę temato. Ar jis teisus?

Taip, daugelyje atskirų atsitikimų jis yra teisus. Tačiau bendras vaizdas, kurį jis kuria, yra vienašališkas, ir dėlto šis įspūdis yra klaidinąs.

Kuo reiškiasi Bažnyčios didingumas ir galingumas?

Nereikia užmiršti, kad Bažnyčia gali būti didelė ir galinga, nors iš oro tokia neatrodo; tikroji jos didybė reiškiasi ne išoriniu žibėjimu ir jėga. Nereikia užmiršti, kad tikrieji jos uždaviniai skiriami vidaus gyvenimui ir nuostabiausi Bažnyčios laimėjimai įvyksta sieloje, toli nuo pasaulio ir jo triukšmo, nevisuomet išorinei kontrolei ir statistikai prieinamu būdu. Kaip tik tais laikais, kada Bažnyčia iš oro labiausiai buvo spaudžiama, suklestėdavo jos vidaus gyvenimas. Niekuomet Bažnyčia neturėjo mažiau išorinio pasisekimo, kaip per pirmuosius tris šimtmečius, o visdėlto jos vidaus laimėjimai tada buvo patys didžiausi; ji tada daugiausia kankinių bei šventųjų turėjo. O tais laikotarpiais, kuriais ji didžiavosi didžiausiais išoriniais laimėjimais, kaip pvz. Inocento III laikais, jos dvasinės jėgos nebuvo ypatingai didelės. Net ir šiais sunkiais laikais atsiranda galingos dvasios žmonių, kurie liudija gyvą Bažnyčios jėgą. Juk ir šiandien Bažnyčia turi milionus kankinių komunistų pavergtuose kraštuose.

Visai teisingai skundžiamės šiandien dėl tūkstanteriopų Bažnyčios bėdų. Tačiau besiskųsdami neturime užmiršti taipgi ir geryjų pusių.

Bažnyčios vidaus gyvenime šiandien viešpatauja vienybė. Turbūt, dar niekada tikintieji nebuvo tokie paklusnūs dvasininkams ir vyskupams, o dvasininkai popiežiui. Rodos, pačių tikinčiųjų religinis gyvenimas nebuvo niekuomet toks nuoširdus, sąmoningas, pasiaukojęs. Šiandien mes pergyvename tikrų tikėjimo stebuklų, nors mus supa abejingas ir netikintis pasaulis, matome ir malones stebuklų, šventumo, didvyriškos meilės ir tylaus pareigų ėjimo vienuolynuose ir parapijose pavyzdžių. Nuostabaus uolumo pavyzdžių matome taipgi ir didmiesčių parapijose ir misijų palapinėse. Kaip galima nematyti tų milionų žmonių, kurių visas gyvenimas yra malda, auka, labdarybės darbai artimui? Kaip neminėti tūkstančių žmonių, kurie per Kryžių vėl atranda kelius į Dievą? Kiek nežinomųjų šventųjų Bažnyčia turi šiandieną? Bažnyčia, žinoma, negali visų blogybių pasaulyje nugalėti, ji negali taip pat daugelio sielų nuo pražūties išgelbėti. Bet ar ji ir taip nenudirba nuostabių darbų? Ar gi maža, jei ji, kasdien sunkiai dirbdama, visdėlto atremia bedievybės, netikėjimo ir nedorovės puolimus, jeigu ji iš tos kovos nors iš dalies išeina laimėtoja?

Jeigu jos nebūtų, bedieviams būtų žymiai lengviau. Jie elgiasi ir kalba taip, tartum jie jos visiškai nebijotų, bet iš tikrųjų jie visuomet turi skaitytis su ja ir jos nesugriaunamą jėgą jaučia savo sielose. Kiek jau pastangų padėta, kad visa Europa ir Jungtinės Amerikos Valstybės nusilenktų naujai pagonybei? Kaip mielai norėtų kaikas sunaikinti krikščioniškosios kultūros ir papročių likučius, sugriauti visas kliūtis, kurios dabar trukdo nekrikščioniškai gyventi? Bet niekas tikrai nedrįsta, niekas to padaryti negali — Bažnyčia vis tebestovi. O jos priešai žino, kad ji niekuomet to nepakęs. Ji tebestovi su ugnies kardu, kaip angelas prie sielų rojaus vartų. Bent dėmesį reikia į ją atkreipti.

Priešas skolinasi mintis ir šūkius iš Bažnyčios lobių

Dar nuostabiau, kad priešai, kurie tikrai nori pasidžiaugti laimėjimais, jaučia reikalo šį tą skolintis iš pačios Bažnyčios. Jie skolinasi mintis ir šūkius iš jos neišsemiamų lobių, ginkluojasi ginklais, kurie iš tikrųjų priklauso Bažnyčiai. Net labiausiai priešingi Bažnyčiai sąjūdžiai džiaugiasi pasisekimais minčių, kurios iš tikrųjų priklauso pirmykščiams Bažnyčios lobiams; pvz. brolybė, lygybė, socialinis teisingumas — tai vis trupiniai, kurie krenta nuo Bažnyčios stalo.

Reikšmingas dalykas, kad organizuota bedievybė pastaraisiais laikais savo narių mases verbuoja iš tų sluoksnių, kurie mažiausiai yra išsilavinę. Tuo tarpu pasaulėžiūriniai ginčai mokslo srityje rodo nemažą Bažnyčios ir jos tiesų laimėjimą. Jai pasisekė išstumti netikėjimą iš ten, kur jis prieš 60 metų jautėsi nenugalimas. Prieš krikščionybę nukreiptos filosofijos ir gamtos mokslų sistemos, sukurtos 19-tame amž., šiandien jau yra toli ir sėkmingai atstumtos atgal, kad netikėjimas nė viena iš jų jau nebegali remtis, kaip nesugriaunama mokslo išvada. Jeigu šiandien platūs išmokslintų žmonių sluogsniai, gerai suprasdami ir blaiviai galvodami, linksta į krikščioniškus dėsnius, tai yra puikiausias Bažnyčios laimėjimas, nes jį nuolat tuos dėsnius aiškino ir dėl jų kovojo.

Į tai reikėtų taip pat atkreipti dėmesį, kai kalbama apie prieš šų jėgas.

Pažeminimų ir pralaimėjimų reikšmė

Skausmai, pažeminimai, nuos toliai ir net pralaimėjimai Bažnyčiai turi savo prasmę.

Pirmiausia tai įrodymas, kad Bažnyčia yra antgamtinė, kad jos egzistencija ir saugumas ne priklauso nuo žmogaus jėgų, bet kad Augščiausias jos egzistenciją patikrina. Skausmai ir Bažnyčios nuostoliai veikia kaip koks nuolatinis Gamalielio šauksmas: "Jeigu šis kūrinys būtų žmonių, jis jau seniai būtų žuvęs". Nežiūrint visų puolimų iš oro, daugybės silpnumų viduje, neištikimybės ir išdavimo net Bažnyčios žmonių, Bažnyčia visdėlto tebėra gyva, džiaugiasi naujais savo išganymo darbų vaisiais, jėga ir nuolatiniu atsinaujinimu per ilgą amžių grandinę. Tai yra galybė tik dėl to, kad ne žmonių jėgos ir išmintis valdo Bažnyčios kelius, bet Dievo dvasia pati ją saugo ir gaivina.

Kančios taip pat yra esminis krikščioniškosios bendruomenės bruožas. "Mane persekiojo, ir jus jie persekios ir neapkęs" Jei Bažnyčiai nuolat negrėstų blogis, galima būtų abejoti net jos tikrumu. Jos Steigėjas nepranašavo jai ramybės, netrukdomo ir taikaus klestėjimo, bet priespaudą, neapykantą ir prieš taravimus. Kristus nepadarė tokio stebuklo, kad visi žmonės nusilenktų Jam nepriešta raudami, nes Jis juos norėjo laimėti savo žodžiais ir darbais. Tokio stebuklo Bažnyčios naudai nematyti nė dabar. Kruvinos Bažnyčios žaizdos Rusijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Vengrijoje ir kitur nerodo jos nuopolimo, bet yra jos dieviškumo ženklai.

Gerai žinoma, kad liūdni padariniai ateina, jei Bažnyčios dėsniai nevykdomi. Taip pat atsimintina, kad ne krikščionybė yra bejėgė pasaulyje, bet patys žmonės tampa bejėgiais, jei nesilaiko krikščioniškųjų dėsnių. Neturime pagrindo kalbėti apie krikščionybės bejėgiškumą, bet tik apie krikščionių. Krikščionybė, nežiūrint visų klaidų ir visų puolimų iš oro, pasauliui teikia palaimą ir net šiais laikais džiaugiasi tam tikrais laimėjimais. Šiam straipsniui panaudotos mintys iš A. Banghos, S. J., veikalo "Welt und Ueberwelt".

K. Br.

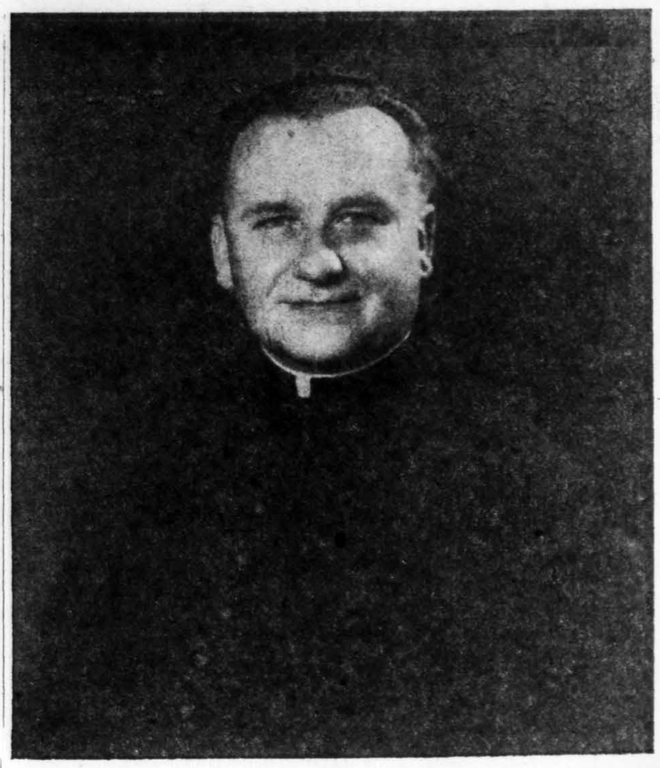

Kun. Anicetas Linkus, Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos klebonas, išpuošęs bažnyčią, pastatęs salę, atremontavęs kleboniją ir šiais metais pastatęs seserims mokytojoms moderniską namą su gražia koplyčia.

Koestlerio autobiografija

Iš spaudos išėjo antroji dalis Koestlerio autobiografijos — "The Invisible Writing". Čia apimamas jo gyvenimo laikotarpis nuo 1931 m. iki dabar. Pasakosi apie savo darbą komunistinia me sąjūdyje, apie patirtį Rusijoje, pergyvenimus Franco kalėjime, apie savo atsimetimą nuo komunizmo. Knyga turi 431 pusl.

Aukso medalis mokslininkui

Atominės fizikos specialistas dr. E. Fermi, katalikas, apdovanotas Italų — Amerikiečių draugijos aukso medaliumi.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Socialinė Lietuvių tautos diferencijacija 19 ir 20 šimtmety.** Mokslo mėgėjų klubas sekmadieny turėjo savo posėdį, riame pranešimą skaitė dr. Zigmas Smilgevičius augščiau minėta tema. Prelegentas bandė apžvelgti šio, labai turtingo pasikeitimais, Lietuvių tautos laikotarpio luomus, profesijas ir klases. Jis patiekė nemažai medžiagos socialiniams klausimams Lietuvoje nušviesti. Iškėlė seną baudžiavos klausimą, kuris pasirodo yra reikalingas gilesnių studijų. Prelegentas apžvelgė ir nepriklausomos Lietuvos socialinių grupių kilimo procesą. Po pranešimo buvo gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo visi MMK nariai.

Po pranešimo buvo priimtas šių metų svarstytinų problemų sąrašas. Taip pat buvo nusistatyta kaip galint greičiau pradėti šių metų Lituanistinės studijos paskaitas, kurioms parink ta tema: Jaunimo problemos išeivijoje. Studijų semestras bus **Vilniaus Aušros Vartų** parapijos mokykloje. Paskaitos vyks penktadienio vakarais nuo 7 iki 9 val.

● **Chicagos Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos istorija** jau atspausdinta. Knyga turi 264 psl. Spaudė "Draugo" spaustuvė. Viršelis dail. R. Viesulo. Parapijos istorija gausiai iliustruota paveikslais. Per 50 metų, skaitant iki birželio 1 d., Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje buvo 3,000 moteryščių, 8,221 — krikštas, 4,973 asmenys palaidoti iš Šv. Kryžiaus bažnyčios. Parapijos istoriniuose bruožuose apžvelgta draugijų ir paskirų asmenų veikla.

● **Skulptorius Petras Vebras,** pagal architekto J. Muloko projektą skoningai ir meniškai išdrožinėjo lietuviško stiliaus koplytėlę Miliuskų rezidencijoje, prie didelio pietvakarinio Chicagos užmiesčio kelio. Apylinkių lietuviai dabar didžiuojasi tuo meniškuoju kūriniu ir ruošiasi savo pakelėse pastatyti kuklius koplytstulpius.

Vakaro metu kai minėta koplytėlė būna iliuminuota, prie jos sustoja dažnai pravažiuojantieji kitataučiai ir gėrisi lietuviško stiliaus pavyzdžiu.

● **Arnold Lunn kalbėjo apie besikeičiančią Angliją.** Arnold Lunn, parašęs 47 knygas, britas konvertitas, Georgetown universitete (Washington) kalbėjo apie besikeičiančią Angliją. Arnold Lunn yra buvęs korespondentu Balkanuose, Čilėje ir Peru valstybėse Antrojo Pasaulinio karo metu.

● **Tėv. James B. Macelwane,** S. J., St. Louis universiteto technologijos instituto dekanas, gavo garbės daktaratą iš John B. Macelwane jau 50 metų yra Carroll universiteto. Tėv. James jėzuitu. Jis yra žymus mokslininkas.

● **James W. Egan,** buvęs "New York Times" ir "New York Daily Miror" skelbimų tvarkytojas, išrinktas Katalikų spaudos instituto prezidentas.

● **"Terra"** ketina išleisti keletos mūsų dramaturgų vaidinimų rinkinį.

ŠV. KRYŽIAUS LIETUVIŲ PARAPIJOS BAŽNYČIA CHICAGOJE

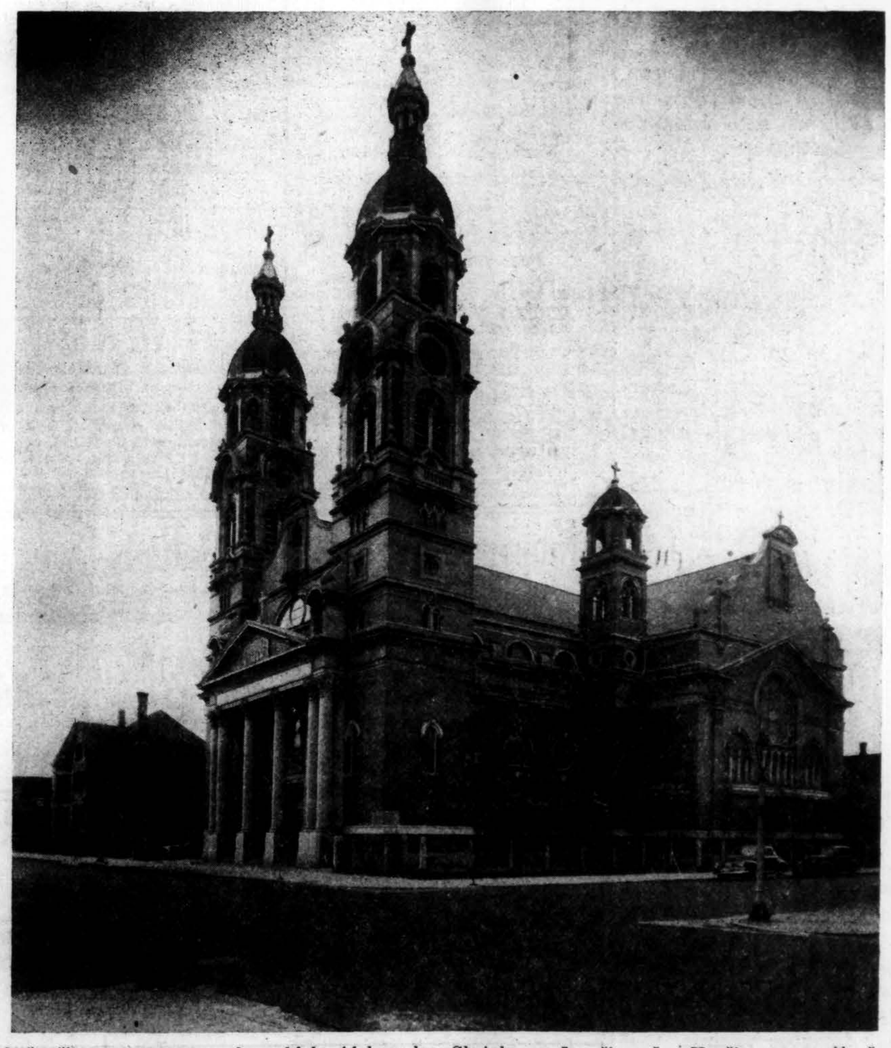

Ši bažnyčia pastatyta a. a. kun. kleb. Aleksandro Skripkaus rūpesčiu. Šv. Kryžiaus parapija š. m. spalio 24 d. švenčia savo veiklos 50 metų sukaktį

Ukrainiečių kultūrinis gyvenimas

Iš pasikalbėjimo su jų poetu, inžinierium ir radijo val. vedėja

JUOZAS PRUNSKIS

JAV-se yra apie vieną milioną ukrainiečių. Chicagoje jų bus apie 50,000. Ukrainiečių centras yra New Yorkas ir Philadelphia. Ten leidžiami du dienraščiai: "Swoboda" (pašalpinio susivienijimo), ir "Amerika" (katalikų apdraudos). Jaunimui ukrainiečiai leidžia New Yorke mėnesinuką "Kryla" (sparnas). Pittsburghe leidžiamas savaitinukas "Naše slowo", o moterims — mėnesinukas "Naše Życie". Philadelphijoje ukrainiečiai leidžia literatūrinį žurnalą "Kijv" (Kievas). Iš viso leidžia apie 15 laikraščių.

Chicagoje išeina politinis mėnesinukas "Samostijna Ukraina", turi čia ukrainiečiai keturias katalikų bažnyčias ir keturias provoslavų. Mokyklų keturios: dvi katalikų, dvi provoslavų. Didžiausia mokykla yra prie šv. Mykolo katalikų bažnyčios (Oakley ir Rice gatvių sankryžoje). Čia yra 900 moksleivių. Neseniai pastatyti nauji mokyklos rūmai, ir jie jau permaži. Šv. Mykolo bažnyčia yra viena iš gražiausių ukrainiečių bažnyčių JAV-se.

Apie tuos dalykus papasakojo ukrainiečių poetas dr. Oles Babij, ukrainiečių radijo informacijų redaktorė Ulana Cebewych ir inž. Stefan Golash, vienas iš ukrainiečių partizanų vadų, 1948 metais su būriu partizanų prasimušęs į vakarus. Jie malonėjo mus aplankyti "Draugе".

Poetai ir beletristai

Nemažai kultūrininkų ukrainiečiai turi JAV-se. Vienas žymesniųjų yra ideologas, mintytojas **Mykola Shlemkewycz**, neseniai išleidęs poezijos rinkinį "Veada" (valdžia). Philadelphijoje gyvena žymus poetas **Bohdan Kawciw**; vienas jo kūrinių "Doroha" (Kelias). Toje pačioje Philadelphijoje gyvena poetas **Swiatoslaw Hordynskyj.** Pirmaeilis poetas, tapytojas ir, dėja, visiškai kurčias; ta nelaimė jį užgulė po tifuso ligos. New Yorke įsikūręs taipgi stiprus poetas **Todos Osmaczka,** parašęs poemą "Poet".

Iš beletristų — Philadelphijoje gyvena **Dokija Humenna,** parašiusi trilogiją (dar nebaigta): "Mana (Iliuzija), "Dity czu mackoho šlahu" (čumakų kelio vaikai).

Gražiai kuria **Fedor Dudko, Oleksa Stefanowycz, Roman Kupczynskij, Darija Jaroslawska.**

Knygų nėra labai daug išleidžiama, gal taip apie 10. Leidėjai — New Yorke ir Philadelphijoje. Dabar ruošiama spaudai dr. Oles Babij poema apie partizanų sukilimą "Powstanci" (Sukilėliai).

Tapytojai ir skulptoriai

Yra nemažai ukrainiečių tapytojų. Gabus karikatūristas **Edward Kazak,** Detroite leidžia politinių satyrų laikraštį "Komar" (Uodas). Jis taipgi piešia televizijai paveikslus ir yra priimtas į tarptautinę karikatūristų sąjungą. Žymiausi tapytojai: **Mykola Butowycz, Mykola Anastazijewskyj, Mychajlo Moroz.** Iš skulptorių — **Anton Pawlos** (mirė prieš keletą savaičių; sukūręs puikią skulptūrą — karalius Danila), **Mykola Muchin, Sergij Lytwynenko, Mykailo Czereszniowskyj** (padaręs savo žmonos biustą ir laimėjęs premiją), o tarptautinio garso pasiekė **Alexander Archypenko.**

Ukrainiečiai čia, JAV-se turi ir savo mokslininkų, kurie yra susibūrę į dvi draugijas: Laisvoji Ukrainiečių Mokslo akademija ir T. Ševčenko Vardo Mokslo draugija. Jos turi gausiai narių.

Politiniam ukrainiečių gyvenimui vadovauja Ukrainiečių Kongreso komitetas, kurio pirmininkas yra **prof. Lew Dobriansky.** Čia atstovaujamos visos organizacijos.

Laisvės kovų dalinių ukrainiečiai dar negali organizuoti, bet turi subūrę savo karo veteranus į tris organizacijas: 1) I Pasaulinio, 2) II Pasaulinio karo ir 3) Veteranai ukrainiečių sukilėlių armijos.

Emigracija turi ryšį su pačia Ukraina ir gauna informacijas. Netaip seniai ukrainiečių partizanų apie 50, vadovaujamų gen. Jakubovicziaus, bandė prasiveržti į vakarus, bet Čekoslovakijoje juos sulaikė ir likvidavo. Ukraina tebekovoja dėl laisvės ir laukia vakariečių pagalbos, kad padėtų išsilaisvinti.

Bendradarbiavimas su lietuviais

— Ką manote apie ukrainiečių kultūrinį ir politinį bendradarbiavimą su lietuviais? — paklausiau.

— Visų pirma turime pasakyti, kad ukrainiečiai yra labai draugiškai nusiteikę link savo artimųjų kaimynų — lietuvių. Praeityje gražiai abidvi tautos bendradarbiavo, ir istorija mus moko, kad tą bendradarbiavimą turime tęsti ir plėsti. Mes turime didelį sentimentą link lietuvių, kurie nepriklausomybės metu priėmė mūsų laisvės kovų vadus, juos rėmė. Mes mielai prisimename lietuvių pogrindžio vadus, pvz. dr. Padalį. Lietuviai ir ukrainiečiai bendrai kenčia Sibiro tremtyje, ir mus pasiekė žinios, kaip ten lietuviai solidarizuoja su ukrainiečiais, pvz. tai labai pasireiškė sukilimo metu Vorkutoje.

Ypač mūsų bendradarbiavimas gali vykti JAV-se, įtikinant šią galingą šalį, kad laisvės kovose geriausi sąjungininkai yra pavergtos tautos, kaip lietuviai, ukrainiečiai.

Pasikalbėjimas su ukrainiečių kultūrininkais vyko nuoširdžioje nuotaikoje. Jautėme, kad atėjo valanda, kada abidvi tautos turi plėsti kultūrinį bendradarbiavimą ir koordinuoti laisvės kovas.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Jonas Rinkevičius rašo Draugo redakcijai.** Š. m. rugsėjo mėn. 25 dienos "Draugo" II daly, Kultūrinės kronikos kolumnoje, rašant apie Juozo Mikuckio eilėraščių rinkinius — nurodoma: ..."1912 m. išėjo — "Auštant" — Vilniuje ir antroji laida 1914 m. Rygoje. "Rygos Balsas", Juozo Tumo redaguojamas, išleido "Didvyriai ir smulkmenos"... Toliau gi pasakoma: ..."ir 1932 m. J. Karvelis Kaune išleido — "Dienų grandis"...

1) Teisybė, kad eilių rinkinėlio "Auštant" pirmoji laida buvo išleista 1912 m. Vilniuje (išleido Jonas Rinkevičius; tiražas 1,000 egz.). Bet netiesa, kad antroji laida 1914 m. išėjo Rygoje. Taip dažnai knygų laidos anuomet nesikartojo, ypač eilėraščių!... Dar 1916 m. Vilniuje degant Jono Rinkevičiaus leidyklos knygos sandėliui — sudegė ir pirmosios laidos "Auštant" atsarga, apie 500 egz. Vadinasi 1914 m. negalėjo nei kalbos būti apie to leidinėlio laidos pakartojimą!...

2) Laikraščio vardu "Rygos Balsas" visiškai nebuvo. Tad nebuvęs laikraštis negalėjo išleisti — "Didvyriai ir smulkmenos"... Rygoje ėjo "Rygos Garsas" ir "Rygos Naujienos". "Rygos Garsas' ilgą laiką buvo redaguojamas kun. Bikino, kuris išvažiuodamas į Jurbarką klebonauti, redagavimą perdavė kun. Juozui Tumui-Vaižgantui (ne Juozui Tumui!). "Rygos Garsas" materialio pagrindo pradžią gavęs iš Kauniškės šv. Kazimiero Draugijos, ir daž nokai besidairęs Kauno link... atliekamo kapitalo knygų leidimui neturėjo, tad ir tuo "bizniu" nesivertė. "R. G." sustojo 1915 m. vasarą...

3) J. Karvelis Kaune 1932 m. "Dienų Grandis" tikrai neišleido! Tuo laiku vargelį vargau, kaip J. Karvelio kompanijonas, tatai ir apie minėtą leidinį būčiau turėjęs žinoti?!

● **Pirmoji lietuvių gimnazija Vilniuje.** 1915 m. spalio 18 d. pradeda darbą pirmoji lietuvių gimnazija (vėliau Vytauto Didžiojo gimnazija). Pirmoji sava pradinė mokykla pradėjo darbą 1907 m. rugsėjo 15 d. buv. Pranciškonų rūmuose Vilniuje.

● **Dr. Jonas Grinius,** L. E. Kolegijos profesorius, spalio 4 ir 5 d. Strasburge skaitė dvi viešas paskaitas apie Lietuvą ir lietuviškas problemas. Paskaitos paliko gilų ir turiningą įspūdį klausytojuose.

● **Poezijos konkurso komisija** spalio 18 d. gavo tris eilėraščius: "Gintariniai rūmai", "Palikti žiedai" ir "Vien Tau mano kanklės", pasirašyti Grau župio slapyvardžiu.

● **Inž. Tadas Vizgirda** išvyko keliems mėnesiams į New York, kur gavo atsakomingas pareigas. Šeima liko Los Angeles, Calif.

● **Dailininkas Ž. Mikšys** pradėjo linoleumo raižinių ciklą iliustruojantį B. Brechto "Dreigroschenoper".

● **J. ir A. Mekai** planuoja išleisti filmų žurnalą anglų kalboje. Pirmas numeris turėtų pasirodyti apie Kalėdas.

● **"Vilniaus Žinios",** pirmasis lietuvių kalba dienraštis, pasirodė 1904 m. gruodžio mėn. Vilniuje.

● **Gen. St. Raštikis** kartu su savo žmona persikėlė vėl į Los Angeles, Calif.

● **Juozo Mačernio veikalas ispanų kalba.** Juozas Mačernis parašė knygą, pavadintą **"El hombre un enigma"** Knygą išleido Fides knygynas Buenos Aires. Apie tą knygą žymus Argentinos filosofas Ismael Quiles, S. J., taip atsiliepia: — Su tikru malonumu perskaičiau J. Mačernio veikalą "El hombre un enigma'. J. Mačernis sugebėjo parinkti pačias pagrindiniausias ir centrines žmogaus problemas ir jas išdėstė su didžiau siu įdomumu, originalumu ir realizmu. Veikalas yra pilnas orientuojančių sugestijų ne tik šiaip skaitančiai publikai, bet ir patiems moksleiviams. Atsižvelgiant į gilų huaniškumą, su kuriuo veikalas parašytas, neabejoju, kad jis bus skaitomas dideliu susidomėjimu ir nauda.

DO YOU NEED GLASSES?
Ask about the
MAXIMUM OPTICAL PLAN
You will be surprised and you will be pleased.
5 N. Wabash Ave. Suite 807
Hours: 9 to 5:30 daily
Saturday 9 to 2
Tel. STate 2-5753

Mažiausias, lengviausias girdėjimo prietaisas ZENITH istorijoje — 3 transistor Royal M. tiktai $100. Operavimas, viena baterija, kainuoja 10c į savaitę.
DR. LOUIS G. KLINN
Optometristas
6774 Northwest Highway
(Priešais A & P krautuvę)
Phone SPring 4-4055

Dr. Vytautas Avižonis, M.D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St., New York City
Telef. Muray Hill 8-8677
VALANDOS: Susitarus — ketv. ir šeštad. nuo 5 iki 8 v. v.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Tel. Bay Shore 7-3710
Susitarus — pirm., antr., treč. ir penkt. visą dieną, šešt. tik iš ryto.

DR. ANNA BALIUNAS
Akių, ausų, nosies ir gerklės ligos
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vak. Šeštad. nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 v. p. p. Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telefonas: PR. 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir moterų ligos
5159 South Damen Avenue
Pirmad., trečiad. 10—4; antrad. ir penktad. 10—1 p.p. ir nuo 6—9 v.v.
Šeštadieniais 10—12 val. pietų
Ofiso tel. — PR 6-7800
Namų tel. — TR 4-1765

DR. KĘSTUTIS AGLINSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 West 51 Street
Val.: pirm., ant. 10—12 v., ketv. ir penkt. 6—8 v. v. treč., šešt. susitarus
Ofiso tel. PRospect 6-1795
Namų tel. TRiangle 4-1765

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p.
išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

Tel. buto GRaceland 2-9203
2336 West Chicago Avenue
DR. JUOZAS BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NORTHWEST MEDICAL CENTER
Tel. ARmitage 6-0161
Val. 1—3, 7—9 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.
10 v. ryto — 1 v. p. p., trečiad. 12—4 v. p. p. šeštad.

Tel. ofiso PR. 8-1717, rez. RE. 7-7868
DR. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 Street
Kasdien 1—3. Vakarais 7—8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadien. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.
Šeštadieniais 2—4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Mūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki $10,000
Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame augštus dividendus
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Telef. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

MOVING ----- MOVING
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
Ilgų metų patyrimas. — Pigus sąžiningas patarnavimas. Nauji dideli sunkvežimiai. — Patobulinti perkraustymo įrankiai, kaip patys sunkvežimiai, taip ir jūsų perkraustomi baldai yra apdrausti — inšiurinti
J. NAUJOKAITIS 2022 W. 69th St., Chicago, Ill. Telef. WAlbrook 5-9209

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2824
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartį

Tel. ofiso WA. 8-3060, rez. CO. 4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) nuo 2 iki 4 v. p. p.; 7—9 v. vak.
Ligonius priima tik pagal susitarimą
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Ofiso valandoms skamb. YA. 7-3526
DR. ALINA DOMANSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPEC. REUMATINĖS IR SANARIŲ LIGOS
Ligonius priima ketvirtadieniais 6:30—8:30; kitu laiku pagal susitarimą. Tel. GArden 4-5869.
4038 Archer Avenue

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244

Tel. ofiso VI. 7-0606, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Avenue
Kampas Archer ir California Ave
VAL.: 2—4 ir 6—8 v. p. p.
Šeštadieniais 2—7 val. p. p.
išskyrus sekmadienius

Ofiso LAfayette 3-1707, rezidencijos Fillmore 3-8614 (Maywood, Ill
DR S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
širdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Ave.
(Kampas Archer ir California Ave.)
Antradieniais ir ketvirtad. 6—8 v. v
Šeštadieniais 2—4 val. popiet

Ofiso telef. YArds 7-1166
Rezidencijos — STewart 3-4571
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien, išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Ofiso GRovehill 6-4020
Rez. HIlltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—12 ryte ir 5—8 v. vak.
Šeštadieniais 10—2 v. r. ir 4—6 v. v.
Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Uždaryta trečiad ir šeštad. vakarais

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare
Šeštadieniais 12—2 v. ir 3—5 v. v.
Butas 1526 So. 49th Ave.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v
Vak pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v
Trečiadienį tik susitarus

DR. IRENA KURAS
SUEC. KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
7156 So. Western Ave.
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 3—5 p. p. ir 6—8 v. v.; trečiad. nuo 6—8 v. v.; šeštad. 10—12 v. p. ir nuo 1—3 v. p. p.
Ofice telef. REpublic 7-1168
Namų telef. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
VALGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Ofiso GR 6-5399. PR. 6-4782
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
2423 West 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL. 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak.
Šešt. 2—4 popiet
Trečiad. ir sekmad. uždaryta

Telefonas PUllman 5-8277
DR. I. E MAKARAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 South Parnell Ave.
Val. kasdien 2—4 popiet ir 6—8 v. v išskyrus trečiadienius

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
Ligonius priima pagal susitarimą. Susitarimui skambinti GRo. 6-1321, jei neatsiliepia — VIncennes 6-3900

Ofiso ir buto tel. HEmlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt. penktad. 6:30—8:30 v. vak. Antrad 10—12 val. ryto. Šeštad. 2—4 p. p
Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 3—6 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą
Telef. VIctory 2-1484. Resid. 2257 W. 23 Pl. Telef. FR. 6-5941.

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val.
Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

Ofiso ir buto tel. ARdmore 1-1493
DR. VINCAS RASLAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5015—5025 N. Paulina Street
(Bethany Methodist Ligoninėje)
Val.: Tik telefonu susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REpublic 7-2290
SPECIALYBĖ CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 West 69th Street
Val. kasdien 10—12 ir 5—8 val. vak. išskyrus pirmad. tik nuo 5 iki 8 v.v. Šeštad. 10-12 val. Kitu laiku susitarus

Tel. ofiso CL 4-0253, rez. YA 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30—8:30 val. vakare.
Šeštadieniais 2—4 val. popiet
Rez. 4420 So. Talman Avenue

Tel ofiso YA. 7-0554, rez. MI 3-2886
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL: 10 iki 12 v. ryto; nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: **4255 W. 63rd St.**
Ofiso tel. RElIance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1—3 p. m. 7—8 p. m.
Penktadienį tik popiet.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930
Jei neatsilieps viršminėti telefonai, **šaukite MIdway 3-0001**

Ofiso tel. CLiffside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 W. 47th St.
Kampas 47th ir Hermitage
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak
Šeštad. nuo 2 iki 6 val. išskyrus sek

DR. FL. TALLAT-KELPSA
DR. E. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Marquette Parko ofisas: Fordon Medical Arts Bldg. **2656 W. 63rd St.** (kampas Washtenaw ir 63rd). Val kasdien 3—5 išskyrus antrad. ir ketv ir kasdien nuo 6—8:30 išskyrus treč ir šeštad.
Telefonas — PRospect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th St.
Val.: kasdien 6—8:30, antrad. ir ketv 1—3 ir šeštad. 11—1 val. p. p.
Telef. TOwnhall 3-0959; namų telef. HEmlock 4-7080. Kitu laiku susitarus

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

Tel. ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0747
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kampas Halsted ir 31-mos gatvių
Priėmimo valandos: 2—4 p. p. ir 6—8 v. v. Šeštad. 2—4 v. po pietų

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6658
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v. v

Ortopedas-Protezistas
P. ŠILEIKIS
Kaulų fraktūrom įtvarai, Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. aparatai. Amput. kojoms ir rankoms visų sistemų Protezai. Opthop. pėdos Plokštelės (Arch Supports). Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med Bandažai ir t. t.
VAL.: 9—4 ir 6—8. Šeštad. 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel. PRospect 6-5084

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivas akis ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12: šeštad. 10—3 p. p

DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL. pirmad., antrad., ketvirtad penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v trečiad. uždaryta, šeštad. 9:30 ik 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523 **Platt Bldg**

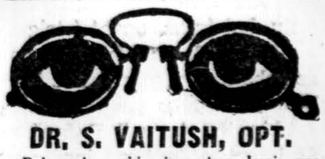

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą kuris yra priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę.
Prirenku teisiklingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais rodančiais mažiausias trūkumas. Speciali atyda kreipiama į mok. vaikus
4712 So. Ashland Avenue
YArds 7-1373
Val.: 10:30—7 v. v., šeštad. 10:30—4 sekm. ir treč uždara

Remkite dien. Draugą!
Pirkit Apsaugos Bonus!

IMPERFECT ORIGINAL

Kaime, kaime žaliasai!

JURGIS GLIAUDA, Los Angeles, Calif.

Mano kaime! Kaime žaliasai,
Ar galėčiau tave pamiršti?
Ruduo. Varnos šermukšnius lesa,
O man rašant sudreba pirštai...
A. Miškinis

Kaimo problema mūsų literatūroje tampa nuolatiniu svarstymų arkliuku. Žaliasai kaimas! Ar ne jis yra mūsų atsinaujinimo ir mūsų nuolatinio atlietuvėjimo simbolis tremties dardesy ir amžinojo žydo kelionėje?

Prie tos temos mes metamės vėl ir vėl, net ir čia, tarp šiurpių dangoraižių, laikydami lietuvišką kaimą mūsų tautinio savitumo pamatu pastangose ilgam ar trumpam išvengti rajų įvairių melting pot'ų nasrų.

Dar priešnepriklausomybinėje kaimas buvo lietuvybės pamatu, antiteze slopinančiam lietuviškas aspiracijas dvarui; Nepriklausomybės metais, miestui pradėjus ryti kaimo išeivius, vėl kaimas buvo apskelbtas lietuvybės tvirtove. Besikuriąs lietuviškas miestas buvo vaizduojamas tuščias, menkas, bemaž lietuvybės naikintojas. Esą, ten svetimos įtakos, sielos smulkėjimas, širdžių sausra. Perskyrus sąvokas — civilizacija ir kultūra, tvirtinta: civilizacija mieste, kultūra kaime. Miesčionėjantis lietuvis buvo karikatūrų objektas. Jis buvo tik tuščiaviduris žiedas, neprilygstąs pilnaviduriam žiedui — kaimiečiui.

Kaimo kėlimas į dausas artėjo į kaimo adoraciją. Tad tai ne tremties reiškinys tas romantiškasis požiūris į žaliąjį kaimą. Toje kaimo adoracijoje brendo mūsų karta; brendo joje ir tie, kas išėjo būti mūsų rašytojais.

Tremtis ir kaimas

Kaimo kultas, kaip tvirtina mums vis gausėjantieji simptomai, kartu su mumis iškeliavo užsienin, tremtin, čia, už tėvynės sienų, sustiprėjo tas kultas, aitriai įsismelkė į mus ir vėl, kaip visad, virto mūsų tautinės atsparos šaltiniu. To pasireiškimas raštijoje — romantiškoji kaimo tematika. Ir tai yra vaizdavimas to kaimo, kurį palikome prieš 10 — 15 metų, o kurio atminimais dar dabar gyvi esame.

Šio rašinio tema — apžvalga: ką mes parvežtumėm dabar, kaip mūsų ilgesio išdavą, grįždami namo; kaip mes vaizdavomės tą išsiilgtą kaimą tremtyje; kaip tolimas vaizdas stelbė mumyse aktualijų įspūdžius, kada tremties varge rašytojo plunksnos įvairiom oktavom kartojo seną Antano Miškinio eilėraščio strofą: Kaime, ar galėčiau tave pamiršti.

O, svarbiausia, apžvelgti, kaip apie kaimą rašant "mums dreba pirštai".

Ištryptas senas tas takas, kuriuo nueina kiekvienas rašytojas, tremtyje vaizduodamas apleistą tėvynę. Tuo keliu nužengė Adomas Mickevičius su savo "Pan Tadeusz", Jonas Buninas su "Mitės meile" ir Marius Katiliškis su "Užuovėja".

Nuolatinis to vaizdavimo koloritas: susižavėjimas. Tai vaizdavimas buities, kuri buvo kadaise patirta, kuri nugrimzdo gilion praeitin, kuri miela ir nesugrąžinama, kaip vaikystė. Juk tai tikrai nepasiekiama fiziškai patirčiai, tiktai dvasią žavinti svajonė.

Dar paperka ir nuteikia rašytoją lyg ir iš anksto žinomas jo auditorijos nusiteikimas — toks pat susižavėjimas jo dėstoma tema. Tai abipusis sąmokslas tasai susižavėjimas — autoriaus ir skaitytojo.

Kaimo vaizdas nėra mumyse realiai atkartojamas kūrybos procese. Jis negali būti patikrintas realiai, betarpišku saitu. Kaimo vaizdas tėra mumyse tik atminties ir jausmo atšvytėjimas. Tuo ta tema skiriasi nuo temų, iškeliamų dabarties, iškeliamų slenkančio prieš akis gyvenimo. Dėl to ir esame tikinami, kad tos visos vadinamos "prakeiktos problemos" ne kaimui, bet miestui yra skirtos; mūsų žaliasai kaimas, esą, gyvena vis arkadinę gadynę, archaišku, "prakeiktų problemų" nesuteptu gyvenimu. (Grušo "Tėvą" čia išimtimi laikome).

Iš idealizuoto ir susižavėjimą teikiančio kaimo vaizdavimas tremty ir negali būti rašomas "nesudrebėjusiais pirštais". Pasimetęs laiko perspektyvoje, kaimas turi gi nustoti kai kurių ryškių individualinių bruožų. Rašytojo atmintyje kaimas darosi daugiau įsivaizduotas, kaip tikras, o kartu ir daugiau monotoniškas, kaip buvęs jis realybėje. Ir kad ir kuriuo metodu bevaizduojamas, visad švelniai mylimas, kurio rašytojas neretai neįstengia vaizduoti analitiko plunksna.

P. Andriušis kategoriškai tvirtina rašiny, tilpusiame "Lietuvių Dienose", kad iš lietuviškojo kaimo tematikos mes niekad neišbrisime, ir neprivalome stengtis išbristi, nes ji sudaranti mūsų literatūros specifiškumą; esą, tik pagaukime anglo-saksų rašymo techniką ir pradėsime pelnyti nobelius už dirvonėlius ir snaudalius...

Į rašymo techniką atsakome jausmingumu ir nuotaika kaimą bevaizduodami.

O kaimo vaizdas, kuri turime savyje, realybėje nebeegzistuoja; ir mes nežinome kurlink ardomas žaliasai kaimas nuėjo, į kurį naują tipą jis perauga. Apie dabar egzistuojantį kaimą mes galime galvoti tik išvesdami vieną ar kitą paralelę tarp knyginių patirčių. Dabar puoselėjamas kaimo vaizdas yra nebeegzistuojančio kaimo vaizdas. Jau istoriškojo prieskonio pilnas tas vaizdas, kurį vaizduoja rašytojas miškiniškai "sudrebančiais pirštais".

Argi tas palyginamai neilgas laiko tarpas be tiesioginio saito su kaimu gali būti vadinamas istoriniu klodu? Argi jau reikia stengtis, kaip tai tenka istorinio veikalo rašytojui, traukti studijų surenkamą medžiagą įsiknisant įvaizduojamą laiką? Analogija čia glūdi tame, kad mūsų vaizduojamas kaimas jau dingęs fizine prasme; kad jo griuvėsių negalime nė paliesti; kad jis tebegyvena tik atmintyje. Ir, įvedant atminties faktorių, kompromisu vadiname tą rašymą memuarais — juk įgimta kiekvienam pasidžiaugti ir nenorėti nusinešti į kapus brangių prisiminimų.

Tai yra išeities punktas to žanro ir sąlygų. O juk ir ši padėtis neužkerta galimybių duoti veikalų gyvų ir sultingų, kaip Vaižgantas savo "Pragiedrulius" davė. Bet metų praraja jau nebevaižgantiška, jam tik labai trumpą laiką be Lietuvos pagyvenus. Kad toji praraja tolydžio didėja ir tai turi atsiliepti atvirkščiai proporcingai į kaimo vaizdavimo sėkmingumą. Ak, bepigu buvo mūsų garsioms moterims pilnomis rieškučiomis imtis medžiagos iš savo aplinkos; bepigu buvo Krėvei, Grušui, Paukšteliui ir Dovydėnui imtis kaimo temų, kada tas kaimas buvo už kelių kilometrų nuo miesto. Tremtyje kaimo problema mūsų literatūroje jaučia baisų laiko bėgį. Tai lyg ne mūsų valdomas laivas, nešąs mus toliau ir toliau nuo vis dar atminties žvilgsniais glostomo kranto.

Tad kurią auką atnešėm kaimui? Ką sukūrėme, atsakydami į taip garsiai iškeliamą kaimo problemą? Kas parašyta, kada rašoma "sudrebant pirštams"? Ir koks yra tas nebeegzistuojantis kaimas mūsų dailioje pusiaumemuarinėje raštijoje?

"Rašant sudreba pirštai"

Nesigiliname idėjinėje nagrinėjamų detalių medžiagoje. Tik metode, su kuriuo stengiamasi kaimo temą interpretuoti, nes visų pirma į tą ir subėga mūsų gebėjimas žaliąjį kaimą vaizduoti.

Romantikos ir susižavėjimo skraistė dengia bemaž viską, kas parašyta tremtyje kaimo temomis.

O kas gi parašyta? Jeigu lietuviškos knygos pardavėją paklaustumėt mūsų kaimo temomis knygų, jis jums pasiūlytų Krėvę, paskui geltono viršelio "Kur bakūžė samanota", lyrinius humoristo škicus "Anoj pusėj ežerėlio" paskui, va, naujieną "Užuovėja". (Ar ne lyriniai visi tie pavadinimai!). Paskui, pagalvojęs, prisimintų Jankaus, Dovydėno vardus... Pavadintų dar pavardę vieną kitą. Galop, va, dar viena, "Kryžiai", Unros palaimintos laidos. Bet ją, pardavėjas, o gal ir visa visuomenė jau linkus laikyti ne kaimo, bet "prakeiktų problemų" dėstymo veikalu...

"Tremtis ir kaimas" skyrelyje minėjome apie šios problemos esmę, dabar seka padarytų ten išvadų iliustravimas.

Istorijų rinkiny "Kur bakūžė samanota", po visas rinkinio istorijas išskiesta ta kuklutė, paprastutė ir nuotaikinga, knygos viršelyje įrašyta melodija. Melancholiškos ir minorinės gaidos melodijoje, tos pat gaidos ir pasakojime. Tai stebėtina pastanga vengti šiurkštaus reljefo ir kelti minorinių gaidų skambėjimo nuotaiką.

Turėjo rusai žydų tautybės dailininką Levitaną. Rusų dailėje tai didelė figūra. Jis bijojo įvesti žmogų savo drobėn. Jis piešė tik gamtos vaizdus; ir su medžiais, palūžusiomis tvoromis, senais takeliais, debesu skuteliais perverdavo žiūrova ilgesingo sopulio nuotaika. Tai garsus levitaniškas koloritas.

Nejučiomis **"Kur bakūžė samanota"** man primena Levitano paveikslus. Tos knygos istorijose žmonės, kaip Levitano medžiai ir palinkusios tvoros, yra priemonė gauti užbaigiamajam akordui, kuris kuria nuotaiką. Kompoziciniu požiūriu imant, autorius susodina veikiančiuosius asmenis taip, kad laiku ir reikiamos nuotaikos suskambėtų baigiamasis akordas. Tai nuotaikos ašis, aplink kurią kaip sudėtinės nuotaikos dalys, sukasi ir žmonės, ir aplinka. Taip, su epiniu ramumu pradėtoje "Dviejų kaimų istorijoje", autorius tuoj netenka noro piešti platų ir epinį paveikslą, gink Dieve, paliesti bet kurį socialinį motyvą; suviliotas galimumo suskardenti nuotaikos akordu, jis sugrupuoja veikiančius asmenis ir akordas išgautas. Sukurta nuotaika griaudi ir didaktiškai dorinanti.

Tas metodas kartojamas kiekvienoje istorijoje ir negali išsivaduoti, pradėjęs skaityti sekantį dalyką nuo priešbuvusio suskambėjimo; ir lauki jo; ir tikrai, jis suskamba artėjant prie pabaigos.

Čia bene ryškiausiai ataidėjo tas sentimentas, su kuriuo begalime minėti mūsų žaliąjį kaimą. Tai tikra kaimo romantizacija, sentimentalus graudulys. Buvo klaida ieškoti recenzentams toje knygoje veikėjų, nepastebėti vyriausiojo veikėjo — nuotaikos.

Žinomas Krylovo kvartetas, kuris stengėsi sugroti melodiją; tas kvartetas buvo drąsus. Jo nariai patys rinkosi vietas, keitė jas, klausė patarimų. "Bakūžėje samanotoje" autorius rūpestingai susodina veikėjus ir jie klusniai atlieka, kas jiems pavesta. Skamba melancholiška ir visad mums miela knygos viršelio vardo melodija. O kas iš mūsų nešaukė "Bis!" koncertuose, prašydamas susižavėjimo, sentimento pakartoti, išgirdęs gimtinės palaimą primenančią dainelę...

Praplečiant mintį plačiau, kiek tai liečia nuotaikos kūrimą "Kur bakūžė samanota" artėja į A. Vaičiulaičio "Italijos vaizdus". Kaip ten, taip ir čia — nėra Italijos, bet yra **autoriaus** Italija. Visi tie seneliai italai, susisvajoję sentimentalizmo pagražintose landynėlėse, ar meilios senutės, sveikinančios kiekvieną "labu vakaru", yra priemonės duoti autoriaus išgyventą nuotaiką.

"Italijos vaizduose" autorius mums davė **savo** Italiją, o "Kur bakūžė samanota" istorijose — **savo** "bakūžę samanotą".

Mes žinome mūsų kaimą esant mums Lietuvoje — judrų, skubantį mechanizuotis, perdėm realų, stumiantį lenktynėse dėl gerbuvio net ir miestą. O vis dėlto susentimentalintas **autoriaus** kaimas priimamas tremtyje su ašara. Dabar mes galime verkti ir ties knygoje išdžiovinta gėlele iš Lietuvos. Du faktoriai: susižavėjimas ir pasiilgimas sudarė tų istorijų koloritą. Ir koloritas pavirto esme, o matomi kontūrai — detale...

Buvo kadaise sentimentalizmo literatūrinė mokykla. Ten. autoriaus valia kelių puslapių intervale, veikėjai bent penkis kart nualpdavo iš didelio jautmo. Nerečiau ir "Samanotoje bakūžėje" mūsų kaimiečiai verkia ar susigraudina.

Toje knygoje ryškus pavyzdys, kaip rašant apie kaimą mums "sudreba pirštai".

Štai "Užuovėja". Ankstyvesnysis Katiliškis, anksčiau vaizdavęs kaimą bendrine literatūrine kalba, čia stengiasi suriesti tokius žodelius, kuriems reikia aiškinamojo žodyno knygos gale. Jau žengiame į naują fazę — vaizduoti kaimą ne "bendrine", o kaž kokia superbendrine, tarmybių kalba. Kaikada tai vadinama kalbos kultūra etc. Bet ar tai padeda vaizdingumui? Tarmybės tetinka dėti į veikėjo lūpas. Autorius turi verstis literatūrine kalba. Kovoje dėl technikos, anot P. Andriušio, turime ir dirstelėti kaip rašome tose "nobeliuose". Dėja, ten pavyzdžių taip pilti tarmybes į kūrinį, kaip darome mes, nėra. Šiuo atvėju, "nobeliai" tegu žiūri į mus.

"Užuovėja" užversta buities vaizdavimo paveikslais. Etnografinė ekskursija į dabar nebeegzistuojantį kaimą. Autorius mus įtikina kad jis kaime buvęs ir per dešėtką metų jo nepamiršęs.

Imant romano kompozicijos mastu — detalės užstoja visumą, pro artimus medžius nematyti miško.

Stebint atskleidžiamą drobę toliau, mes nesugauname sąvokos kada gi visi vaizduojami paveikslai įvykę. Vienos smulkmenos išduoda, kad tai Nepriklausomos Lietuvos metas; bet vėl žmonių tipai, jų interesai — teigia, kad čia realaus laiko faktorius neturi jokios reikšmės. Kad vaizdas išskirtas iš realaus laiko rėmų. Ir iš tikro greta puikių buities vaizdavimo detalių, greta įvairiaspalvių žmonių išdaigų, nėra stmbiausios detalės — niekur nėra pastebėtas veikiančiųjų asmenų santykis su stambesniu už kaimą kolektyvu, su sava valstybe, su valstybe pavirtusia Lietuva.

Išskyrus tą, mums taip svarbią smulkmeną, ir žmonių tipai ir jų gyvenimas įgyja tam tikrą abstraktiškumą, kuris atsišlieja į **Baltaragio malūno"** sparnus. Bet "Baltaragio malūnas" vientisas, o "Užuovėjoje" gi stambūs vaizdai, smarkus mostas ir rajus įklimpimas smulkmenose. Noras išsisakyti ir parodyti buities pažinimą pražudo veikalo vientisumą. Noras pasišvaistyti buities smulkmenomis negali užimti kūrinio kompozicinės ašies. Tada gaunamas ne ekranu slenkantis filmas, bet puikūs projekcinio žiburio vaizdai.

Apleisdamas kompoziciją Katiliškis nedraugiškai pasielgė su savo kūriniu.

Sena tai tiesa, kad galima sukurti daug detalių, bet išsimėčiusios drobės platybėje, tos detalės nesudarys paveikslo.

"Užuovėja" yra apibraižos. Savo plataus mosto atskleidimu, savo daugiur paslėptu ar skar-

(Nukelta į 4 psl.)

NAUJAS SESERŲ NAMAS

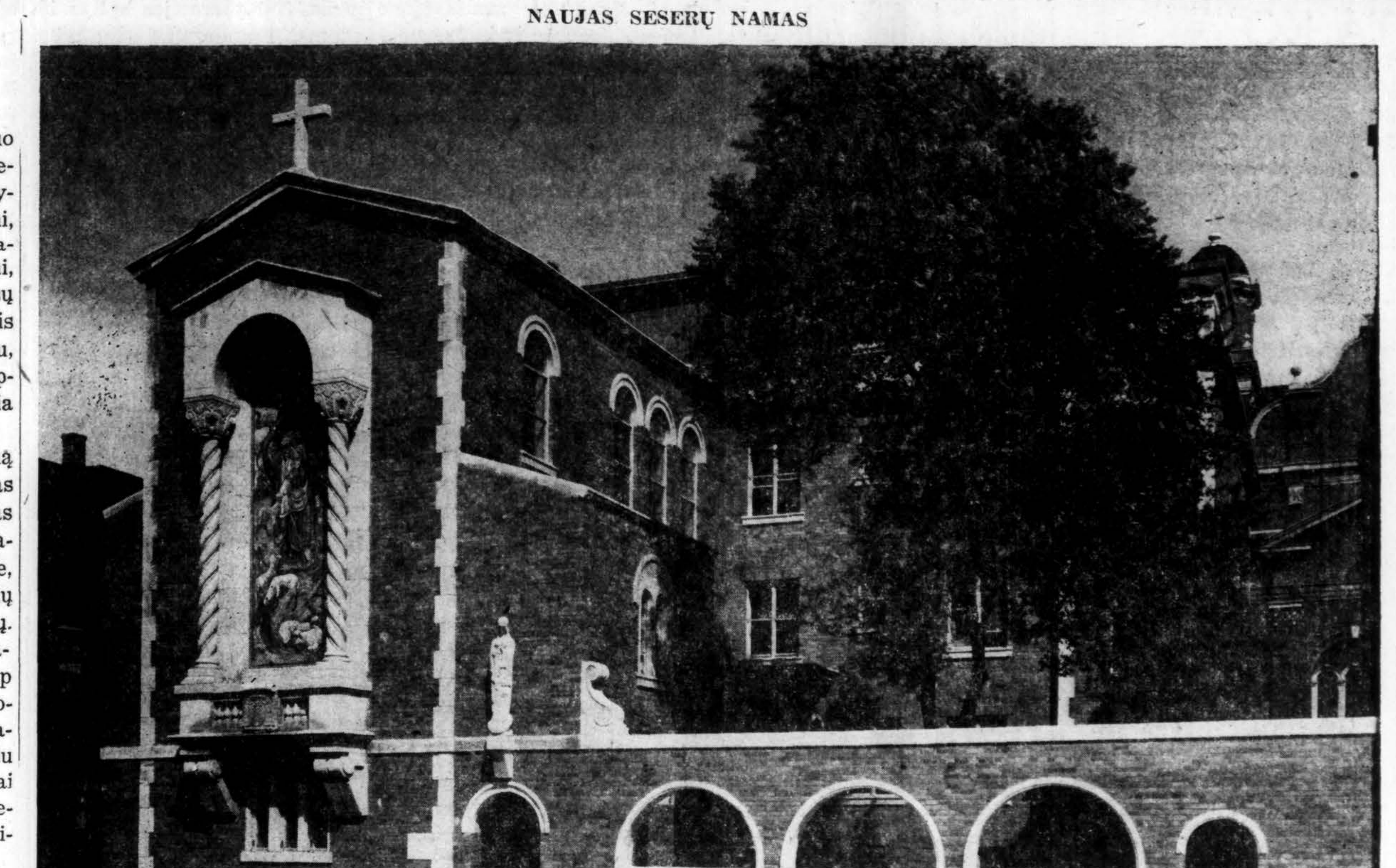

Naujas seserų namas, pastatytas kun. kleb. A. Linkaus rūpesčiu, šv. Kryžiaus lietuvių parapijoje, Chicagoje. Šį namą ir koplyčią š. m. spalio 24 d. pašventins J. E. kardinolas Samuel Stritch.

STRAIPSNIO KONKURSAS

1. "Iš Ateitininkų Gyvenimo" skyrius skelbia straipsnių konkursą. Paskutinė data konkursui skiriamiems straipsniams įteikti — 1954 m. gruodžio 31 d.

2. Už tris geriausius straipsnius skiriamos premijos lietuviškomis knygomis ir lietuviškų laikraščių bei žurnalų prenumeratomis, ką pats laimėtojas pasirinks: I premija 25 dol. vertės, II — 15 ir III — 10 dol. vertės. Pageidaujantiems, vietoj spaudinių, atitinkama premija bus išmokėta pinigais. Premijų mecenatas kun. dr. J. Prunskis.

3. Premijuotiems straipsniams nustatyti teisėjus paskyrė: Vyriausioji Ateitininkų Federacijos Valdyba — kun. dr. Andrių Baltinį. Meno draugija "Šatrija" — žurnalistą Stasį Džiugą ir "Draugo" dienraščio redakcija — Juozą Valaitį.

4. Straipsnio tema pasirinkti paliekama pačiam autoriui. Pageidaujama, kad straipsnis būtų parašytas mašinėle ir neilgesnis kaip 4 puslapiai.

5. Autorius gali siųsti kelis straipsnius, pasirašytus tuo pačiu slapyvardžiu. Premija tegalės būti skiriama tik viena tam pačiam autoriui.

6. Autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o kitame uždarame voke pažymėti savo tikrąją pavardę ir adresą, įrašant siunčiamų straipsnių pavadinimus ir savo slapyvardį.

7. Straipsnius siųsti šiuo adresu: Ateitininko Straipsnio Konkursas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill., USA.

8. Autoriai, siųsdami straipsnius komisijai, sutinka, kad jų straipsniai bus atspausdinti "Iš Ateitininkų Gyvenimo" skyriuje.

KNYGA, KURI VISADA ĮDOMI IR NESENSTA

Tai Juozo Švaisto

AUKSO KIRVIS

Šioje knygoje gražios mūsų žmonių pasakos, su paveikslais. Jas mielai skaito ir suaugę ir jaunieji. Labai tinka lietuvių kalbos pamokoms. Iš viso 73 pasakos. Kaina $2.50. Platintojams didelė nuolaida.

Užsakymus kartu su pinigais siųskite:

''DRAUGAS''
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Illinois

J. GLIAUDA
ORA PRO NOBIS
PREMIJUOTAS ROMANAS

Įdomiausias romanas!

Gyva intriga ir šiurpūs įvykiai, išsamiai pavaizduotas bolševikinis gyvenimas Lietuvoje, dail. V. K. Jonyno 16 originalių iliustracijų.

Abi dalys vienoje knygoje 448 psl. — tik $4.00

Užsakymus siųsti:

''DRAUGAS''
2334 So. Oakley Avenue
Chicago 8, Illinois

Be poetų nebūtų gėlių — būtų tik šakniavaisiai.

Galima klausti, ar idiliška bei skambi lyrika gali iš viso derintis su mūsų laikais, kurie yra tokį triukšmingi, skubūs ir pilni rūpesčių. Tiesa, kad dabartinė žmonija yra pasinešusi į išorę. Bet tai nėra joks klausimo sprendimas. Švelka ta eina tik iš vidaus. Tyro džiaugsmo ir žodžio paklausa liks amžinai. Mūsų nepaprastos mintys ir kilnūs jausmai dažniausiai yra apnešami gyvenimo pareigų dulkių nuovargio ir susierzinimo. Tačiau širdis visuomet rusena. Ji visuomet yra pasiruošusi kilniam jausmui. Poetas ją vėl suvirpina, primena senas dienas, grožį, meilę, draugystę...

Mūsų nuotaikai pakelti nėra reikalo griebtis nuduoto džiaugsmo Gražiausi, kilniausi ir garbingi jausmai to nereikalingi. Maži, seni vos ne vos ryškūs dalykai gali būti priežastis kitos mūsų nuotaikos ir tyro džiaugsmo antplūdžio. Poetas pažvelgia į visus dalykus naujai, kūdikio akimis ir atveria mums jų grožį bei prasmę. Be poetų nebū gėlių, būtų tik šakniavaisiai.

Lietuvių Poezijos Antologija

sudarė J. Aistis ir A. Vaičiulaitis

102 poetų atvaizdai kreidinėje popieriuje. Dail. A. Varno viršelis ir iliustracijos. 392 pusl., kietai rište. Kaina 6 dol.

Į šiuos lakštus susirinko visa dainuojanti mūsų tauta. . . Tai yra veikalas, kurio pasigedome jau Nepriklausomybės metais. Jis nusipelno, kad būtų kiekvieno kultūringo lietuvio pačių rinktiniausių knygų skaičiuje.

Užsakymus su pinigais siųskite:

"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

TARP KITA KO

Pernai metų spalio 15 Nobelio literatūros premija jau buvo paskirta. Jos paskyrimas ne rašytojui-kūrėjui ir ne už grožinės literatūros veikalus literatūrinį pasaulį sukrėtė gal ne mažiau, negu anais metais, kada Nobelio premija nebuvo vainikuotas Levas Tolstojus. Pernykščių metų nustumti varžovai liko Islandijos rašytojas H. Laxness ir populiarusis amerikietis Ernest Hemingvejus, kuris po to šovė į Afriką ir vos nepateko liūtui į nasrus.

Artėjant Švedų akademijos posėdžio dienai, spauda ima spėlioti, kam šiemet teks ne tik pasaulinės garbės laurai, bet ir 35 tūkstančiai dolerių. Tokią ir keleriopai didesnę sumą čia, Amerikoje, nesunkiai gauna dažnas banaliausios kriminalinės istorijos autorius, prieinąs prie Hollywoodo kišenės ir nusileidžiąs iki jų gatvinio skonio.

Nebūtų jokios stebėtinos, jeigu burtas kristų Hemingvejui, kuris tos premijos amerikiečių manymu jau seniai esąs vertas. Savo kūrybos saulėleidyje tesulaukęs Pulitzerio premijos, nuo bokso ir bulių kautynių, metęs s į liūtų medžioklę, gal sumedžios ir ką vertesnio.

Iš 30-ties šių metų kandidatų rimčiausiais konkurentais Islandijos žymiausias rašytojas Halldor Laxness ir graikų Nicholas Kazantzakis. Pastaras's Nobelio premijai Helenų literatūros Dr-jos pristatytas jau 1947 metais. Gimęs 1885 metais, Kretoje, studijavo teisę Atėnuose, filosofiją Paryžiuje, meną Vokietijoje ir Italijoje. Plataus kūrybos diapozono autorius Kazantzaki yra davęs poezijos, beletristikos, dramos ir filosofijos veikalų. Jo istorinės dramos vaidinamos graikų nepriklausomybės šventėse kaip tautinės manifestacijos veikalai. Poezijoje žymiausias jo veikalas Odisėjas, apimąs pohomerinės legendas, kai Odisėjas sugrįžta iš Itakos ir išvaduoja Penelopę iš jos garbintojų. Vienas iš daugelio jo romanų Zorbas, paskutinia's metais išverstas ir angliškai (Zorbas, the Greek).

Pats Kazantzaki yra išvertęs ne tik Goethes Faustą, Dantės Dieviškąją Komediją, bet ir Ilijadą bei Odisėją. Yra buvęs ministeriu ir UNESCO vertimų skyriaus vedėju.

Islandijos rašytojas H. Laxness yra gimęs 1902 m., Reykjavike. J's yra tautinės laisvos Islandijos grindėjas ir kūrėjas. Keliavęs po Europą, Ameriką ir Rusiją. Rašo romanus, noveles, apybraižas. Puikus pasakotojas, gilus stebėtojas, stiprių charakterių kūrėjas, spalvingas stilistas. Praeityje jis rodo herojus, šių dienų gyvenimą plaka satyros botagu. 1919 m. išėjo jo Gamtos vaikas, 1931-32 — dviejų tomų Salka — Valka, Paukščių pakrantėje, 1934-5 — Nepriklausomi žmonės, 1939 Dangaus gražumas, 1943 Islandijos varpas ir kt. Verstas į vokiečių, anglų ir kitas kalbas.

Islandijos literatūros istorija siekia IX-tą šimtmetį. Jos pirmasias legendas ir sagas jungia epas Egla Saga, apie pirmosios Islandijos kolonistus ir herojinį dainių Egilį; jos fragmentų lietuviškai yra davęs Teodoras Bieliackinas, kuris Islandijoj gyvenęs ir miręs, buvo užmezgęs gražius kultūrinius Islandijos ryšius su Lietuva.

Iš naujųjų Islandijos rašytojų Europoje populiarus Gunnar Gunnarsen (1889), kurio žymiausias romanas yra Gyvenimo krantas.

* * *

Yalos universitetas nuo 1919 metų kasmet skiria premijas naujiems poezijos talentams. Jie parenkami iš pristatytų poezijos rinkinių. Yalos un-te poetų serijoje tarp kitų yra šie poetai: Margaret Walker, Muriel Rukeyser, James agee, Rošalie Moore, James Gee, Thomas Hornsby Farrill. Antrą kartą nuo premijos įsteigimo šiais metais neparinktas nė vienas prasikišąs kandidatas. Serijos redaktorius šiuo metu yra W. H. Auden. Amerikiečiai skundžiasi, kad nesirodą naujų talentų. Kas kaltas? Jų literatūroje šiandieną moderniausi yra tokie "jaunuol'ai", kaip W. C. Williams, Wallace Stevens, Marianne Moore, seniai jau perkopę 60. Iš jaunųjų amžiaus dar negali išeiti tokie "viduramžiai", kaip Archibald MacLeish, R. Eberhardt ar W. H. Auden, sakysim, mūsų Putino, Santvaro bei Aisčio amž'aus poetai.

Kodėl mes savuosius taip greit pasendinam ir iš literatūros norim stumte išstumti, lyg mūsų kūrybos šventovėje tebūtų viena žvakidė, į kurią statytume ir deg'otume naujas žvakeles kas penkeri ar kas dešimt metų, senąsias numesdami į užkampį?

* * *

Šį mėnesį sueina 100 metų nuo g'imimo ano garsaus poeto, kuris, atvykus jam į Ameriką, New Yorko uosto muitininkams paprašius parodyti, ką jis turįs atsivežęs apmuitinamo, atsakė: "Nieko, išskyrus savo genijų". Jo pilnas vardas yra: Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde, paprastai žinomas Oscar Wilde. Siaubingas pažvelgus, ekscentrikas ir ekstravagantas, šis dandy ir poetas, su gėle švarko atlape, gyvenime ir kūryboje laikėsi principo, jog "grožis" — stebuklų stebuklas". "Laimingo jo princo" ir kitų pasakų, "Dorijano Grejaus atvaizdo" autoriui kritikai nebent tik tai galėjo prikišti, kad "jos yra perdaug tobulai parašytos". Menas ir estetika Wildui buvo viskas: religija, dorovė ir net pats gyvenimas, kurs pasak jo galįs būti paverstas nuostabiu šedevru. Kai Bostono un-to studentai, sužinoję tokias poeto pažiūras ir manieras, į jo rengiamą paskaitą susirinko su uodegėtais švarkais, su perukais, su lelijomis švarko atlape ir su saulėgražom's rankose, jis pats, iš anksto įspėtas, atėjo paprastai, gyvenimiškai, be "stilistinių puošmenų".

Gyvenimo pabaigą Oscar Wilde praleido ir mirė (1900) Paryžiuje, toje didžiojoje menininkų Bohemoje, į kur'ą tuo metu buvo atvykęs ir kitas Oskaras — būsimasis poetas Milašius.

Gimimo šimtmečiui paminėti išleidžiamas O. Wilde raštų pilnas rink'nys: dramos, proza, poezija prozoje, eilės, apybraižos ir laikai. Vienas paskutiniųjų jo veikalų yra išpažintis, parašyta 1895-7 kalėjime: "Epistola in carcere et vinculis".

Garsiosios "Salomės" autorius yra pasakęs: "Niekad netikėk moteriai, kuri pasisako tei singus savo gimimo metus", gal dėlto ir jis pats ilgą laiką buvo dviem metais jaunesnis (gimęs 1856). —**j. br.**

Didžiausias radijo teleskopas

Carnegie institutas Washingtone pastatė didžiausią radijo teleskopą, kurs turi milžiniškas antenas, ištiestas 90 akrų lauke ties Seneca, Md.. Šiuo įtaisu sugaunamas radijo triukšmas, ateinąs iš erdvių. Mokslininkai nori ištirti — kiek daug to triukšmo ateina iš "radijo žvaigždžių", kiek iš įjonizuoto vandenilio dujų ir kiek iš anapus mūsiškės Paukščių Kelio žvaigždžių sistemos.

Susitaikė su žmona

Mrs. Marion Slotkowski, 25 metų, kuri peiliu įdūrė savo vyrui dr. Eugene laike g'nčo, paleista iš kalėjimo. Dr. Slotkowski pareiškęs, kad jis jau susitaikė su žmona.

Kaime, kaimė žaliasai!

(Atkelta iš 3 pusl.)

džiai skambančiu humoru a la Rabelais, savo buities pažinimu, savo romantišku realizmu (jei galima taip pasakyti), be abėjo užima pirmą vietą mūsų buvusio kaimo **romantiškame** vaizdavime.

Kaimas Katiliškio vaizdavime yra jo kaimas (romantiškasis metodas). Bet tas kaimas nepridailintas kartu su stiliumi, ne sušukuotas. Jis ir grubus, ir gašlus, ir purvinas, ir linksmas. Savotiškas lietuviškas kaimiškas Boccaccio.

Kaimas išskirtas iš realaus laiko rėmų; nėra pastangų papirkti skaitytoją čiobreline nuotaika, o tai jau išlaikytas didelis egzaminas valdyti rašant "sudrebančius pirštus".

"Užuovėja" turi savo prototipą mūsų raštijoje. Tai Donelaičio "Metai". Bet Donelaitis davė mums visą kompleksą socialinių kaimo santykių — kartais baisių savo nuožmumu ir realumu. Katiliškis, išjungęs realaus laiko faktorių, pabijojo paliesti tai. Dėl to tai yra romantiko pavaizduotas kaimas. Dėl to tas kaimas yra **Katiliškio** kaimas.

Netenka tuo pat mastu vertinti Pulgio **Andriušio** miniatiūras. Jo miniatiūros sudaro tiktai dalį to, ką patiekė du angščiau išvardintieji. Ir pats autorius atvirai vadina savo apysakas lyrinėmis. Jis samoningai apsiėmė vaizduoti labai mažą objektą — o iš mažo tas objektas tapo labai didelis. Jis ėjo atviru keliu — be a priori noro sukurti nuotaiką. Jis ėjo į savo objektą su noru jį išbučiuoti. Ir tas tiesus kelias ataskamba mumyse nuotaika, kuriai sukurti autorius neskiria pastangų.

Netenka tirti ar tai jo tas pasaulis su snaudaliais ir dirvonėliais, ar tai visų pasaulis. Autorius nubrėžė tai viską ne žaisdamas nuotaikos sudarymu, bet tiksliai ir realiai — tai labai sąžiningas lyrikas!

Bet veikalo apimtis išskiria jį iš lyginimo su tais, kurie yra kito žanro kūriniai.

Jankus ir Ramonas

Atskiromis figūromis kaimo vaizduotojų tarpe stovi Jankus ir Ramonas. Jų kūriniuose nėra susižavėjimo kaimu, nėra romantinio priėjimo prie vaizduojamo objekto. Veikalo svoris pagrįstas veikiančiųjų asmenų susidūrimu, autoriui nesikišant į jų tarpą. Kad ir parašyta **"Velnio bala"**, kaip pirmojo asmens pasakojimas — o ar randame joje tą potroškį sukurti nuotaiką, kai autorius nei nuotaika, nei sutirštintu koloritu nesirūpina. Jis skuba bėgti greta užuomazgos ir atmazgos, stebėti vyksmą yra jo tikslas. Demokratiškas savų veikėjų atžvilgiu autorius leidžia jiems elgtis be rūpesčio apie užbaigiamąjį akordą. "Velnio bala", "Paminklas" ir kiti smulkūs dalykai tačiau ir čėra visdėlto miniatiūros be romantiško Katiliškio polėkio pasišvaistyti vaizdais.

Iš Katiliškio rankų mes gauname kaimo svaigalo; mums svaigsta galva nuo vaišių. Jankus duoda mums tyrą vandenį. Tai šaltinio vanduo. Mes dar žinome — tas šaltinis suktais vingiais bėga tai slėpdamasis viksvose, tai čiurlendamas atkalnėn, tai patvindamas upeliu seklumoje...

Alegoriškai kalbant — prie upės išeiname, kai nusitveriame "Kryžius". Čia romano vyksmas aiškiai surištas su realiu laiku — išvengtas abstraktiškumas. Tai išstūmė galimybę pakišti romantinį ir nerealų koloritą. Realus gyvenimas verčiasi į puslapius be atidžiai išrepetuotų scenų. Juk ir čia tas pat kaimas, kadaise buvęs, dabar nebegzistuojąs, ties kuriuo sudrebėjo pirštai Vaičiulaičiui ir Katiliškiui. Bet naudojant kitą metodą ir siekiant kitų tikslų, visiškai išskiriant susižavėjimo elementą, gautas ir kitas padarinys.

Pasakojamasis autoriaus talentas buvo gerokai paremtas jo pasirinktu metodu.

Čia kalbame vien dėl vaizdavimo priemonių, neliesdami bet kurių veikale iškeliamų problemų, kas sudaro temą visai atskirą nuo pasimtos. Tik probėgom tarsim, kad tas metodas, kuriuo prieina prie kaimo vaizdavimo Jankus ir Ramonas, atskleidžia mums nuostabią tiesą — kad ir sudėtingas tas mūsų kaimas, kad ir daug gi ten tų "prakeiktų problemų", nuo kurių atsižegnoja humoristas ir lyrikas Andriušis, kad ir ne primityvus tas kaimas; kad nusidėjimas tiesai jį primityvinti ir nuprobleminti.

Gal tas kelias yra pats plačiausias, kuriuo mums ir tinka eiti į tą buvusią buitį, vis dar taip aitriai įsirėžusią į mūsų atmintį? O gal, apie tą buvusį kaimą tarti, kaip tariama apie mirusį: auh bene, aut nihil ir statyti tam kaimui paminklą grauduly, sentimente ir nuotaikoje?

Skonio galia

Reikia didžiuotis, kad vaizdavimas to mielo mums objekto yra toks įvairus, toks daugiaspalvis ir taip veikiąs skaitytoją.

Vienam gali tikti Borūtos baladiškumas, kitam "Kur bakūžė samanota" graudulys, trečias Katiliškio stichija, ketvirtam Andriušio lyrizmas, penktam Jankaus sustojimas ties įvykiu ir šeštam Ramono problematika...

Mes gauname kaimą, kaip įkeltą scenon, įvairiose rampos šviesose. Jeigu mėgstame fantastiškus, kerinčius apšvietimus, grožimės šviesų žaismu. Jeigu pasigendame, pagaliau, saulės šviesos, tiesiame ranką į realizmą (turima galvoj temos vaizdavimo realizmą, ne stilių).

Gal ateities kūriniai sujungs ankstyvesniųjų privalumus ir laimėjimus; kaimo vaizdavime bus nužengtas dar vienas žingsnis pirmyn. Gal bus atsisakyta apie problematiką kalbėti, nes istoriniai veikalai nedėkinga dirva problemoms, bent socialiems. Gal adoracijos kultas išaugins brandesnius kūrinius. Gal jau dabar įsikerojusi romantika natūraliai priartės prie savo baigiamojo punkto, prie kūrinių "Baltaragio malūno" žanro.

Kaip ten bebūtų — grįždami prie šio rašinio išeities punkto, pakartojam — objektas, kurį stengiamės vaizduoti su tokia meile, nebeegzistuoja. Tai lyg namas, žemės drebėjimo sugriautas. Mes tūpčiojame aplink jį, kiekvienas su savo atminties galia, su savo jausmų arsenalais. Atstume ir negalioje paliesti tuos brangius griuvėsius savo ranka — ar sugebėsim į tą "žaliąjį kaimą" žiūrėti sausom analitiko akimis, kada tas kaimas ir mes yra vienas perpus perkirstas gyvas kūnas?

"Širdgėlos namai"

Šitokiu vardu kaikurie Anglijos laikraščiai pavadino mirusio rašytojo G. B. Shaw namus, nes kaip tik tuo pavadinimu jis buvo parašęs vieną knygą. Savo testamente rašytojas namus buvo užrašęs National Trust, kad būtų laikomi kaip jo vardo muzėjus. Gausų savo turtą buvo palikęs kitiems reikalams. 1951 m. rašytojo namai buvo iškilmingai atidaryti kaip muzėjus, laukiant gausių lankytojų. Tačiau pasirodė, kad lankytojų buvo labai mažai. Nieko nepadėjo nė suprojektuotasis Shaw Memorial Fund: buvo tikėtasi surinkti 250,000 svarų, o iki 1952 m. tesurinkta vos 1.000. Namai pavesti vieno amerikiečio priežiūrai už 267 svarus per metus. Deja, tas amerikietis dar nepasirodė.

Bruce Marshall apie kates

"Be Dievo, katės yra tarp nedaugelio kaimynų, kuriuos aš dar galiu mylėti', rašo žinomas anglų rašytojas Bruce Marshall naujausioje savo knygoje "Thoughts of my Cats" (Constable). Autorius, kuris gyvena P. Prancūzijoje, turi net devynias kates, kurias yra pavadinęs tokiais vardais, kaip Fan-Fan-La-Tulipe-Bunter ir Joshua. Kai jis atranda pasiklydusią katę, visuomet atsiveda į savo namus. Tai žinodami, kaikurie žmones pasiklydusias kates meta per tvorą į jo kiemą. Kodėl Marshall taip myli kates? Jam patinka jų juokingas murmėjimas; be to, jos esančios tiesios: jei jos apsivagia, nevadina to prekyba, jei kovoja, naudoja savo pačių nagus. Rašytojo nuo mone, katės yra įdomesnės, nei visa eilė žmonių ar rašytojų. Žinoma "Daily Express" recenzentė Nancy Spain, nors kiek ironiškai, bet, palyginti, palankiai atsiliepia apie šią naujausią B. Marshall knygą.

Tirs Sovietų Sąjungą

Fordo fondas suteikė $57,500 Notre Dame universitetui, kad tas lėšas panaudotų Rusijos ir pavergtų kraštų tyrimui.

FRONCZAK HARDWARE
2606 W. 47th ST. VI. 7-3138
—PLUMBING & ELEKTROS REIKMENYS.
—ĮGALIOTI ATSTOVAI ELLIOTT DAŽŲ
—PILNAS PASIRINKIMAS ELEKTRINIŲ ĮRANKIŲ.

Geriausiai atliekamas darbas PILNAS SHEET METAL DARBAS
Air-Conditioning —— Aptarnavimas
Komercinis — Industrinis
— Rezidencinis
Be jokio įsipareigojimo, apskaičiavimai nemokamai.
Reeder Sheet Metal Co.
4518 W. 63rd St. POrtsmouth 7-9160

DO—DECA
combats the common causes of
• TIREDNESS • BLOOD DEFICIENCIES
• RUN DOWN HEALTH • LACK OF ENERGY
Medical science has proven, beyond a doubt, that a proper balance of vitamins and minerals is the greatest single contributing factor in RETAINING or REGAINING your health. The common symptons of inadequate body nutrition is tiredness, lack of energy, pale complexion and flabbiness. Let DO-DECA help you! Do-Deca capsules are compounded from a formula now in general use by doctors and hospitals throughout the country. Twelve of the most essential vitamins and minerals go into every capsule including B12, the expensive "vitality vitamin". A single capsule before meals daily will supply your needs.
★★★
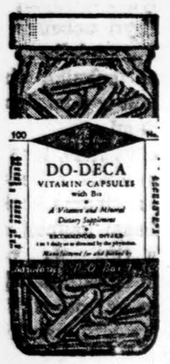

Send for DO-DECA today! Sold by Stanley Pawol Laboratory exclusively. Bottle of 50, $3.50. Bottle of 100, $6.50. CUT OUT AND MAIL TODAY!
STANLEY PAWOL LABORATORY
Box 7, Clovis, New Mexico
Please send me the following number of DO-DECA Vitamin and Mineral Capsules:
( ) Bottle (s) of 50 $3.50 each ( ) Bottle (s) of 100 $6.50 each
NAME .....
ADDRESS .....
CITY ..... STATE .....
Send Check or Money Order (No C.O.D. Please)
Postage Paid By Stanley Pawol Laboratory.

LIETUVIŠKĄ DUONĄ, TORTUS, PYRAGAIČIUS
ir įvairius kepsnius kepa iš tremties atvykęs patyręs Lietuvoje kepėjas—specialistas ALEKSAS GAIDJURGIS
STAR BAKERY
738 West 31st Street Telef.: CAlumet 5-2173
(Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted Street)
PRIIMAMI ĮVAIRŪS SPECIALŪS UŽSAKYMAI

ALGIRDAS LANDSBERGIS
KELIONĖ
Premijuotasis romanas
259 psl., kaina $2.50
V. Adamkevičiaus aplanka
Užsakymus su pinigais siųskite: DRAUGAS, 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.
Šios nuostabios ir nepaprastos knygos personažus šitaip įvertina rašytojas Gliauda: "...Weisas — paniekintas niekintojas, bet turįs savyje Fra Angelico angelų varsų gama, Tatjana—nesuprantanti siekios sąvokos, bet mylinti skaisčia meile. Pagaliau Julius... pasiilgęs skaistumo ir nesuvokiąs jo esmės, drąsus be drąsos, nesuprantąs pavojaus beprotėjimo procese".

FABER HARDWARE
2425 S. WESTERN
VI. 7-6664.
● HARDWARE
● ELLIOT DAŽAI
● ĮRANKIAI
● STIKLAS
● ELEKTROS IR PLUMBING REIKMENOS.

DABAR ATIDARYTA
55th ST. MAISTO KRAUTUVĖ
Member of Grocerland Co-op.
Žemos kainos kasdieną. — Maisto produktai, "choice" mėsos, šviežios daržovės, vaisiai kasdien. Atdara šiokiadieniais 9 v. r. iki 6 v. v. Penkt 9 v. r. iki 9 v. v. Mes pristatome.
Šaukite HEmlock 4-6387
2815 W. 55th St.

HAVEN OF REST NURSING HOME
Sveikstantiems ligoniams ir senyvėms. Ambulatory ir lovoje gulintiems ligoniams 24 val. priežiūra.
Kainos — $125—$150 į mėn. Kasdieninis New York Central traukiniu susisiekimas.
References: Rev. F. Z. Hazen, C.S.V., Pastor St. Mary, Beaverville
ST. MARY'S HOSPITAL
KANKAKĖE, ILL.
Beaverville, Ill. Licensed Phone 31

DĖMESIO
SELECTED MALE & FEMALE NURSES AT
AETNA NURSES REGISTRY
Registered • Licensed Practical • Trained Practical • Graduate & Trained Pediatric
City Wide & Suburbs
24 Hr. Telephone Service
LONGBEACH 1-7388
4821 N. Sheridan

ANY TYPE OF WELDING
COMPLETE RADIATOR SERVICE
GASOLINE TANK REPAIRS
DICK'S
DICK EASTO, Prop.
WELDING AND RADIATOR
5135 W. RIDGE Griffith 957

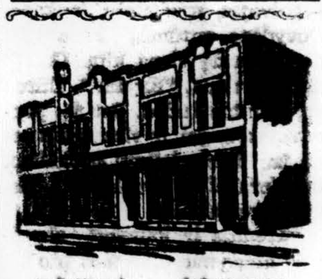
PEČIAI... PEČIAI!
Apšildomi gazu, aliejumi, anglimis ir elektra
VIRIMO PEČIAI
Siegler, Moores, Universal, Magic Chef, Coleman ir kiti
Mažas vienam kambariui gazo šildytuvas už $19.95
Dviejų kambarių anglimis šildytuvas už $42.95
Dviejų kambarių gazo šildomas pečius už $19.95
Trijų kambarių gazu šildomas pečius už $64.95
Trijų kambarių aliejinis šildytuvas už $39.00
4—5 kambarių aliejinis šildytuvas už $69.00
Budriko patyrę mechanikai instaliuoja ir garntuoja darbą.
Parduodama lengvais išmokčjimais
Jos. F. Budrik, Inc.
3241 So. Halsted Street
Atidara sekmad. nuo 10 iki 5 val. Pirmad. ir ketvirtad. iki 9:30 P. M.

Rūpestingai ir pigiai taisau
TELEVIZIJOS
APARATUS
Garantuoja darbą ir dalis
J. MIGLINAS
Tel. HUmbold 6-1038

WELCOME, SAVER!
Smulkūs ir stambūs taupytojai vienodai prašomi atsilankyti prie mūsų langelio. Jūs galite pasirinkti taupymo sistemą ir visada rasite draugiškus žmones, pasiruošiusius jums patarnauti. Santaupos apdraustos iki $10,000. Dideli dividendai mokami 2 kartus į metus.
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 SO. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS
Telef.: HAymarket 1-2028
Valandos: Pirmad., antrad. ir penktad. nuo 9 ryto iki 4 val. vak. Ketvirtad. nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiad. uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 valandos po pietų.

PRISIMENANT KULTŪRININKĄ KAN. DABUŽĮ

Jo mirties 20 metų sukakties proga

JONAS VAIDELYS, Chicago, Ill.

Kun. kan. Juozas Dobužinskis, vėl'au susilietuvinęs į Dabužį, gimė 1878 m. kovo 10 Šeduvoje, Panevėžio aps., pradžios mokyklą ėjo Pašvitinyje, o gimnaziją Šiauliuose ir Rygoje. Žinojo, kad baigęs kurią mokslo šaką bus tik valdininkėliu ir negalės tiek nuveikti, kaip būdamas kunigu. Tik reikia prisimin tį anuos caro laikus, kai tas kun'gas visur suskubu, net ir naktimis nemiegodamas, rado laiko imtis plunksnos ir praturtino lietuvių literatūrą, jei ne originalia kūryba, taį vertimais, nes, apart maldaknyg'ų, Šventųjų gyvenimo, neturėta knygų. Kun. J. Dabužis, dar vaikas būdamas, ne tik nesiskyrė su knyga ir laikraščiu, bet ir pats vėlėsi į tautinį judėjimą ir Rygos gimnaz'joje ilgai sprendė savo pašaukimą, kur pasukti, kad ypač būtų naudingas Lietuvai. Tuometinėje Rygos gimnazijoje lietuvių tautinis judėjimas smarkiai virė. Vienas veiklesn'ų buvo J. Dabužis ir jis pasirinko kunigo pašaukimą. Įstojo į Žemaičių Kunigų seminariją Kaune. Pirmuoju ir geriausiai baigė seminariją ir kunigu įšvęstas 1902 gruodžio 22 d. Pradžioje gavo nedidelę Dotnuvos parapiją ir, tik metus pabuvęs, 1903 m. perkeliamas į Kaltinėnus. Ir čia ilgai nelaikomas. 1905 m. perkeliamas į Josvainius, kur trumpą laiką tepabuvęs, perkeliamas į Joniškį. Čia randa jau ir tautiškai susipratusių lietuvių, nes neseniai buvusi byla stud. Povilo Višinsk'o su caro valdžia dėl lietuviško plakato, pave'kė joniškiečius ir kun. J. Dabužis rado savo žmones.

Steigė ir propagavo besivystantį kooperatinį judėjimą, padėjo ruošti vaidinimus, steigė kursus, mokyklas, platino spaudą. Čia jo dideli darbai pasiekė Kauną. Jausta, kad jaunas, gabus kun. J. Dabužis yra perdaug užkampyje. Jo laukė didesni darbai Kaune. 1908 m. perkeliamas į Kauną ir išrenkamas pagarsėjusios knygų leidyklos — Šv. Kazimiero d-jos sekretor'umi ir tas pareigas ėjo iki 1910 metų. Turėdamas gabumų publicistikoj, bendradarbiavo: "Nedėldienio Skaitymuose", "Vienybėje" ir kituose laikraščiuose. 1911 m. jau jis Vilniuje ir dirbo "Vilt'es" redakcijoje. Rašė įvairiais klausimais, bet daugiausiai kultūriniais, politinia's, kooperac'niais, blaivybės, tautinės sąmonės ugdymo.

Jo užsimojimus sutrukdė pir masis Pasaulinis karas, bet jis rado išeitį: 1914 m. atvyko į Ameriką. Pradžioje paskiriamas klebonu į Newarką (N. J.), kur išbuvo iki 1916 m. Čia jam dirva gera, pats lietuvių centras. Perkeltas į So. Bostoną išklebonavo iki 1918 m. Čia ėjo "Darbininkas" ir 1917—1918 m. būva jo redaktoriumi. Laikraštis turiniu visai pasikeitė.

1916 m. įsikūrė Lietuvos Atstatymo b-vė, kur jis buvo vienas iš iniciatorių. Be to, 1916 — 1918 m. — Tautos Tarybos narys ir 1918 — 1919 m. jos atstovas Europoje, vienas svarbiausių asmenų savo taktika, žodžiu ir politiniu protu, kai Lietuvos reikalai dar kabojo ore, kai piršosi istorinės Unijos lenkai. 1919 m. birželio mėn. Lietuvos valdžia jį paskyrė Lietuvos delegacijos atstovu Taikos konferencijoje. Š'as pareigas atliko kuo geriausiai ir Lietuvos reikalas buvo išspręstas teigiamai. Apskritai, kun. J. Dabužio nuopelnai, Lietuvos atstatyme dideli.

Atg'jus tėvynei, Amerikon jau negrįžo, o grįžo mylimon Lietuvon, kurią buvo palikęs karo išvakarėse caro vergijoje ir rado jau nepriklausomą, bet naujakurę. 1923 m. paskirtas klebonu į Mažeikius, 1926 m. perkeltas į Telšius, kur išbuvo ilgesnį laiką. 1927 m.. dvasinė vyr'ausybė mokėjo jį įvert'nti ir pakėlė į kanauninkus. Telšiuose dalyvavo organizacijose, rėmė kooperaciją, bendradarbiavo spaudoje. Iš Telšių perkeliamas į Pašvitinį, kur pabaigė savo amžių dar jaunas, sulaukęs 56 metus. Mirė 1934 m. birželio 22 d. Pašv't'ny, kur parapijos kapinėse ir palaidotas. Mirė anksti, pačiame darbo žydėjime. Įtemptas darbas parapijoje, politikoje, organizacijose, spaudoje pakirto jėgas.

Dar minėtina, kad parašė ir knygų: 1906 m. išėjo — "Darbininkų tėvas", 1910 — "Kooperacijos žiedai", 1911 m. — "Pas ninkas" ir "Visų tautų tikėjimas ir Dievas" ir 1913 m. "Kokią įtekmę daro alkohol's į augalus ir gyvulius'. Dauguma knygų išleistos Šv. Kazimiero dr-jos. Buvo ir daugiau parašytų knygų, bet nesulaukė leidėjų ir žuvo. Kun. kan. J. Dabužio darbai buvo dideli, tik ta ankstyva mirtis daug nunešė ir pradėti darbai liko nebaigti.

JUBILĖJINIS KIELIKAS

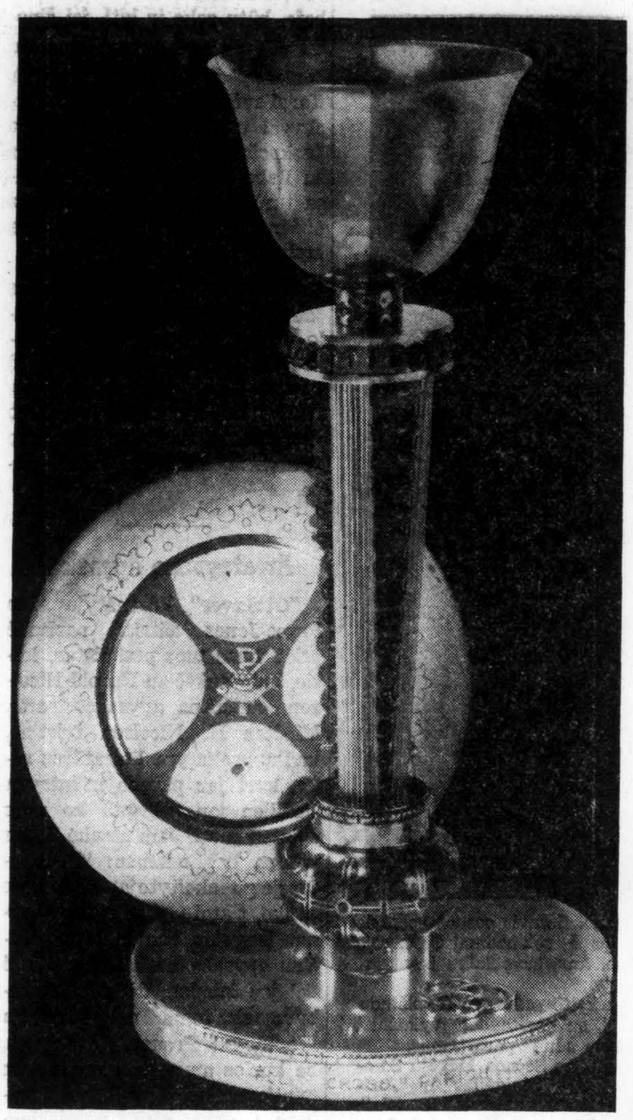

Chicagos Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos bažnyčiai auksinio jubilėjaus proga padarytasis kielikas su patena, kuriuos puošia bažnytiniai simboliai, lietuviškų liaudies ornamentų motyvai ir 68 malachito akmenys. Kielikui projektą darė dail. A. Valeška; jį išpildė Venecijos auksakaliai, o lėšas suaukojo Šv. Kryžiaus parapijos lietuviai tremtiniai.

Psichinė depresija ir vėžys

Italijoje sukėlė sensaciją faktas, kad 1938 m. 30 metų kalėti nuteistasis žmogžudys Bruno Merazzi, kalėjime susirgęs vidurių vėžiu, buvo chirurgijos profesoriaus S. Caminiti operuotas, bet operacija pasirodė nesėkminga ir gydytojai nustatė, kad Br. Merazzi gyvensiąs neilgiau kaip 2 — 3 savaites, todėl, teisingumo ministerio pasiūlymu, respublikos prezidentas amnestavo kalinį, kad jis galėtų mirti savo senutės motinos priežiūroje, bet laisvėje Br. Merazzi netikėtai pradėjo sveikti — pradėjo geriau atrodyti, nejausti skausmų, jo svoris padidėjo ir ne tik po 2 — 3 savaičių, bet ir po pusės metų jis nemirė. Jo byla atsidūrė spaudoje, jį lanko korespondentai ir vieni rašo, kad kalinys savo liga apgavęs teisingumo organus, o kiti ieško kitokių jo pasveikimo priežasčių. Pats Br. Merazzi mano, kad jį pagydžiusios piliulės, gautos iš Šveicarijos, bet laikraščiai jo pasveikimą aiškina anglų chirurgo ir vėžio tyrinėtojo dr. Griffitt Ivor Evanso teorija, kad žymi dalis susirgimų piktybiniais tumorais kyla iš sunkių psichinių depresijų. Dr. Gr. I. Evans Br. Merazzi atsitikimo proga pareiškė: "Aš esu priėjęs įsitikinimą, kad žmonės, kurie chroniškai jaučiasi nelaimingi, bemaž visada miršta nuo vėžio". Todėl ir Merazzi pasveikęs ne nuo "stebuklingų" šveicariškų piliulių, bet dėl to, kad atgavo laisvę ir normalias, laimingesnes gyvenimo sąlygas. **Gs.**

Nauji dokumentai

Londono Valstybiniame archyve yra paroda dokumentų ir laiškų, kurie turi kokio nors ryšio su literatūra. Kaikurie jie paskelbti pirmą kartą. Dokumentų tarpe yra Chaucero raštas prancūzų kalba, rašytas 1378 m., kada "Canterbury Tales" autorius buvo Londono uosto muitininkas. Be to, yra Volterio laiškas karaliui Jurgiui I, kurio protekcijos prašo savo poemai apie Henriką IV.

LIETUVIŲ STAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
3% ON SAVINGS
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:
ANTANAS VILIMAS
1841 S. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL.
Telefonas — ROckwell 2-2282

1955 metų
TELEVIZIJOS
RADIJO APARATAI SU FM
— FONOGRAFAI —
TV IR RADIJO LEMPOS
APARATŲ SUTAISYMAS
Krautuvėse ir namuose atliekama
Gyvrusių inžinierių Sąžiningas ir
ras patarnavimas garantuotas
DAINA TELEVISION
sales - service
3130 S. Halsted. DAnube 6-6887

PASKOLAS
ANT PIRMŲ MORGIČIŲ DAROME
LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS
DĖL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ KREIPKITĖS Į
BENDROVĖ VEIKIA NUO 1905 METŲ
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. CERMAK ROAD TEL. VIrginia 7-7747

Telef. REpublic 7-5803
Kasdien nuo 2 val.
Sekmad. ir šventad. 9—2 v.
ADOMAS VAITKEVIČIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS
PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO. atstovas
4919 So. Paulina St.
PRospect 6-7960

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS
Perdirbami motorai, stabdžiai, transminijos, keičiamos dalys
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas
M. ČESAS — A. STANEVIČIUS
1835 CANALPORT Tel. Dirbtuvės SEeley 3-7146
Namų KEnwood 8-3092

"PASKAMBINKIT PRIESPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"
TELEVIZIJOS, RADIO, PATEFONŲ TAISYMAS
JONAS GRADINSKAS
J. G. Television, 944 W. 35th Pl.
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

LIETUVIŠKA GASOLINO STOTIS
IR AUTOMOBILIŲ TAISYMAS
ATIDARYTA 24 VAL. PAROJE.
5759 So. Western Ave. Tel. REpublic 7-9533
VILKIKAS (TOW TRUCK).
Shell benzinas. Atliekami generaliniai remontai motorams, stabdžiams, transmisijoms, keičiamos dalys; be to visi lyginimo ir dažymo darbai.
Prityrę ir sąžiningi mechanikai atliks darbus greitai, sąžiningai ir pigiau nei bet kitur. Įmonėje dirba ir patys savininkai.
Įmonės savininkai: A. Adomėnas, V. Kozica, V. Paalksnis

SPECIALUS NUPIGINIMAS !
ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
2310 WEST ROOSEVELT ROAD Telef. SEeley 3-4711
Gausite dar specialią dovaną, jei paminėsite, kad šį skelbimą, matėte "Drauge"
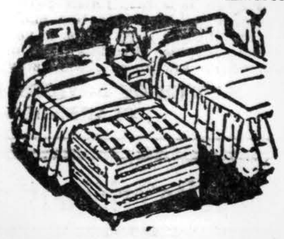
11 dalių miegamojo baldai tik už $149.00
Pasinaudokite šia reta proga, nebrangiai įsigyti miegamojo visą apstatymą įskaitant matracus ir spyruokles.
Atdara sekm. nuo 11 iki 5 v. vak.
Užeikite į LIETUVIŲ KRAUTUVĘ

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj
TURTAS $46,000,000.00
ATSARGOS FONDAS . . . $3,700,000.00
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager
ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 v. ryto iki 4 p. p
Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro
Trečiadieniais visai neatidaroma
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

CONRAD'AS — FOTOGRAFAS
(Lietuvis)

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė—vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atlikt'as darbas.
414 WEST 63rd STREET
Tel. ENg. 4-5883 arba ENg. 4-5841

SEGHETTI TRAVEL BUREAU
2451 S. Oakley Ave. — Tel. YArds 7-3278
MES PARŪPINAME KELIONES: Lėktuvais Geležinkeliais — Autobusais — Laivais.

Taipgi parūpiname bilietus, viešbučius ir sutvarkome visus su kelione surištus dalykus. TURIME LIETUVIŲ SKYRIŲ Pildome afidevitus. Keliones planuokite iš anksto kitiems metams. Anksčiau užsisakykite biletus kaip lėktuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietas. Pirkdami biletus pas mus nemokėsite brangiau ir išvengsite laiko sutrukdymo, nes nereikės lankytis nei į geležkelio stotį ar aerodromą, nes visa tai atliksite vienoje vietoje — PAS MUS.

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA
Iš WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD ir PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
Sekmad. 8:30—9:30 v. r. iš stoties
WOPA — 1490 kil.
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS and LOAN !
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave
CHARLES ZEKAS, Sec'y
OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad ir šeštad. 9 v. ryto iki 4:30 p. p
Trečiad. 9 ryto iki 12 v. d.
Ketvirtad 9 ryto iki 8 vak

MOVING
A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Telef. SE. 3-2146
arba BI. 7-7075
1885 CANALPORT

30 METŲ SUKAKTIS
Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 dieną, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlius. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tikieta, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.
Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugus ir pelningo patarnavimo lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnį dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.
Šios įstaigos puikiai įrengtoj raštinėj teikiami sekantieji patarnavimai:
1.—Apdraustas taupymas
2.—Pirmų morgičių paskolos
3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
4.—Christmas Club Savings
5.—Vacation Savings Club
6.—Duodami Travelers Checks
7.—Notary Public
8.—American Express Money Orderiai.
Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 v. p.p.
JOHN PAKEL, Prezidentas
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASS'N.
6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

Šatrijos steigėjus prisimenant

Žvilgsnis į prof. J. Ereto organizacinę ir literatūros mokslo veiklą

A. TYRUOLIS, Brooklyn, N. Y.

Meno Draugijai Šatrijai vis daugiau atsikuriant šiame krašte ir jaunų literatūrinių bei meninių jėgų į ją įsiliejant, pravartu žvilgterti į tuos, kurie buvo tos draugijos pradininkai. Vienas tokių jos steigėjų, iš tikrųjų davusių jai užuomazgą, buvo prof. Juozas Eretas, kuriam jau po dvejų metų bus 60 metų amžiaus. Paskutiniame Rašytojų draugijos suvažiavime jis išrinktas tos draugijos garbės nariu.

Kilęs iš Švelcarijos, anksti su mūsų tautinės veiklos žmonėmis ten susipažinęs, jis veikiai įsitraukė į atkuriamos Lietuvos darbą. Į tai jį ypač paskatino mūsų tautietis M. Ašmys, kurs, 1918 m. pradžioj Šveicarijoj miręs džiova, karštai norėjo palikti įpėdinį savo sumanytiems tautos atstatymo darbams. Jis suprato, kad J. Eretas, pagal jo organizacinius sugebėjimus, tam darbui turės tikti.

Organizaciniame atsikuriančios tautos darbe

Iš tikrųjų visa prof. J. Ereto veikla Lietuvoj per 20 su viršum metų (į Lietuvą atvyko 1919.X.15) ir buvo pirmiausia organizacinio pobūdžio. Tokia veikla atsikuriančiam kraštui, be abejo, buvo itin reikalinga, nes trūko žmonių.

Tuo būdu organizacinio pobūdžio J. Ereto darbai Lietuvoj buvo ir spaudos biuro organizavimas užs. reik. ministerijoj, ir Eltos (Liet. Telegr. Agent.) steigimas, ir Blaivybės draugijos atgaivinimas, ir sporto federacijos kūrimas, ir vaikų (angelaičių) ir jaunimo (pavasarininkų) organizavimas ir jų organų (Sargybos, Jaunimo Vado, Pavasario) steigimas, lygiai kaip ir pagalba organizuojant Augštuosius kursus, iš kurių išsivystė mūsų universitetas, ar ruošimas kelio atsidaryti Katalikų universitetui Lietuvoj.

Jaunimo auklėjimo bare

Be organizacinės veiklos J. Eretui dar rūpėjo ir pedagoginė. Draug su profesoriais St. Šalkauskiu ir Pr. Dovydaičiu jam buvo svarbus jaunimo auklėjimas pagal šviesius pedagoginius Marijos Pečkauskaitės nusiteikimus (kad ir iš Foersterio imtus). Čia įeitų ne vien akademinio, bet ir aplamai jaun. auklėjimas. Šiuo pasinešimu, berods, rašyta Beethoveno jaunystė (1927), o vėliau Fridrikas Ozanamas (1934), nors pastaraja me velkale daugiau keliama katalikiškosios akcijos problema. Tuo keliu pasinešus ruoštas ir įžymesnybių žodynas, likęs nebaigtas.

Pats būdamas iškalbus, J. Eretas rašo ir kitiems, pirmiausia, žinoma, jaunimui, Meną kalbėti (1935), ruošdamas tuo būdu jaunimui vadų. Tik jau vėliau pasuka į publicistiką, dominančią platesnę visuomenę (Quid de nocte? 1936).

Germanistinių studijų ruošimas

Germanistinė literatūra mūsų kalba labai negausi. Nebuvo mūsų pačių žmonių, kurie imtų domėtis germanistikos mokslo klausimais, kurie ją studijuotų. Mūsų pačių lituanistinės problemos buvo daug platesnė dirva.

Tik mūsų universitetui įsikūrus, atsirado ir germanistiką studijuojančio jaunimo. Daug jų, teisybė, nuėjo į vidurines mokyklas vokiečių kalbos ir literatūros dėstyti, ir tik vienas kitas (I. Skrupskelis, K. Alminauskas ir kt.) teturėjo laimės ir progos daugiau į tą mokslą pasigilinti užsienio (Vokietijos) universitetuose.

Prof. J. Eretas, dirbdamas Teologijos Filosofijos fakultete, išleido nemažą būrį germanistų. Jis daug dėmesio kreipė į tai, kad jie pirmiausia panagrinėtų Lietuvą ir Vokietiją liečiančius klausimus (J. Nadlerui ir kt. skatinant). Studentai daugiausia gaudavo tos rūšies temų savo darbams. To reikalo svarba, be abejo, didelė, nors, iš kitos pusės, čia daugiau ribojamasi istorija, kaip estetinių veikalų nagrinėjimu. (Plg. Nadlerio geografiškai istorinį metodą).

Tačiau prof. Ereto darbą nemažai trukdė nelaimingos minėtojo fakulteto darbo aplinkybės, mūsų to meto valdžiai priešo kimbant (pvz. 1931 m. "reformos", kai J. Eretas, ekstraordinarinis prof., buvo palikta vyr. asistentu).

Literatūros mokslo darbai

Mistinė vokiečių literatūra bus ta sritis, kurioj J. Eretas pasireiškė keliais savo veikalais. Tai buvo 1929 — 30 m. laikotarpis, kai pasirodė jo H. Seuse ir Elzbieta Stagel (1929), H. Seuse ir jo Traktatas apie Tiesą (1929), Jonas Tauleris (1930), Meister Eckehartas (1930). Tai, berods, pirma tos rūšies literatūra mūsų raštijoj. Meto atskleidimu siekta idėjinio paryškinimo.

Kitą prof. J. Ereto germanistinio darbo pusę sudarytų kritinis Goethės pervertinimas. Tiesa, prieš tai buvo sumanytas didelis vok. lit. istorijos planas, bet jis nebuvo realizuotas (tepasirodė tik pirmas Vok. Lit. ist. tomas 1931): vidurinė mokykla nebuvo linkus juo perdaug naudotis, o kiti tenkinosi užsienine literatūra. Tačiau Goethės pervertinimas (Jaunasis Goethe, 1933, J. W. Goethe, 1933), sulaukė nemažo atgarsio: į tą "Olimpo dievaitį" buvo pažiūrėta kritiškai, stojant prieš įsigalėjusią pervertinimo tradiciją, iškeliant "nesužeidžiamojo" silpnybes ir t. t.

Karaliaučiaus universiteto archyvai buvo gera proga pradėti trečios fazės darbui — vokiečių ir lietuvių literatūros santykių nagrinėjimui. Taip atsirado veikalas apie Rėzą, po kurio, be abejo, būtų sekę ir kiti, jei žinomi okupacijų įvykiai nebūtų "nulaužę" tos giesmės. Ne tik Karaliaučiaus, bet ir Rygos archyvai turėjo geros medžiagos (sakysim, Herderio santykiams su Pabaltiju nagrinėti), bet visa turėjo liktį už tos "geležinės uždangos" (dalis Karaliaučiaus archyvo išgelbėta).

Nors šiandien prof. J. Eretas jau yra atitrūkęs nuo tų mokslo darbų, bet apie Lietuvą rašo (enciklopedijose ir kt.). Šį pavasarį netekęs savo žmonos, lietuvaitės, gyvena dabar savo gimtajame Bazelio mieste savo lietuviškai išauklėtų vaikų tarpe.

VAIDINS PIRMĄ SYKĮ CHICAGOJE

Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė, nusipelnusi lietuvių scenos veikėja, vaidinanti jau nuo 1907 m., pasirodys šį sekmadienį Chicagoje "Pinigėliai" Normantienės vaidmenyje, kurį savo laiku buvo sukūrusi Kauno Valstybės Teatro scenoje.
Išeivijoje nuo 1945 iki 1945 m. Arlauskaitė vadovavo Ingolštado Vokietijoje, lietuvių vaidintojų grupei, su pasisekimu įvykdžiusi kelių veikalų, jų tarpe Putino "Valdovo sūnų" pastatymus.
Nuo 1949 m. menininkė vadovavo Detroito Scenos Mėgėjų Sambūriui ir yra surežisavusi S. Čiurlionienės "Pinigėlius" ir "Aušros sūnūs", P. Vaičiūni "Tuščios pastangos" ir "Naujieji žmonės", J. Grušo "Tėvas", K. Inčiūros "Vincas Kudirka", K. Binkio "Atžalynas", A. Gustaičio "Sekminių vainikas", A. Nakaitės "Pasimatymas" ir kitus lietuvių autorių veikalus.
Z. Arlauskaitė-Mikšienė prieš porą mėnesių kukliai yra paminėjusi savo amžiaus 65-metį.

Ar atgyveno apysaka?

"Observer" laikraštyje Alan Pryce-Jones aštriai pasisakė prieš visus tuos pesimistus, kurie, kaip anksčiau Harold Nicolson, sumažina apysakos vertę. Minėtas H. Nicolson tvirtino, kad apysaka yra literatūros rūšis, kuri jau paseno ir intryga šiandien jau nebegali ko nors suinteresuoti. Jam atsakė Pryce-Jones, tvirtindamas: "Be abejo, jeigu skaitytojai apysakoje jieško tiktai pramogos, kurkas lengviau ras ją kitur. Tačiau apysaka neskaitoma tiktai dėl jos fabulos; dėl fabulos nebuvo skaitoma nei Virginija Woolf, nei Proust. Be akcijos, be kurios apysaka kaulėja, be minties žaismo, be kurio ji subyra į krūvą nieko nereiškiančių įvykių, apysaka turi parodyti savitą rašytojo požiūrį į pasaulį. Geriausias įrodymas, kad apysaka nepaseno, yra daugybės jos šių dienų atstovų kūryba. Apysakas rašo Cames ir Sartre, Hamingway ir Faulkner. Kiekvienas jų perduoda savitą viziją, apysakoje gali duoti pilniausią savo vaizduotės brandumą. Apysaka išliks, kaip kiekviena literatūros rūšis, jei rašytojas iš tikrųjų turi ką nors pasakyti".

P. & J. JOKUBKOS
Laikrodžių, Brangenybių, Radijo, Televizijos
(Buv. Kass-Kazakausko krautuvė)

1. Sužiedotuvių ir vedybiniai deimantiniai žiedai, 2. Laikrodžiai, 3. Sidabro peilių, šakučių ir šaukštų komplektai, 4. Foto aparatai, 5. Piniginės, 6. Zenith, Dumont ir G. E. televizijos ir Zenith, G. E. ir Bulava radijos. 7. Televizijos ir radio lemputės, 8. Žaislai ir rašymo reikmenys. Elektriniai indai.
Laikrodžių ir televizijos aparatų taisymas
4102 Archer Ave., Chicago 32, Ill., Tel. LAf. 3-8617

GERIAUSIA ŠIŲ METŲ KNYGA
Jus galite perleisti daug knygų šį metą, bet Jūsų District Savings knygutė yra ta, kuri jums duos daugiausiai pasitenkinimo ateityje.
Skaitysite džiuginantį atpasakojimą jūsų District Savings knygutėje. Jos puslapiuose matysite kaip jūsų sutaupos auga jūsų ir jūsų mylimųjų apsaugai. Joje rasite žingsnis po žingsnio atžymėtą progresą link jūsų užsibrėžto ifnansinio siekio.
Ir atminkite, jūsų knygutė jums parodo kaip District gausūs dividendai dadeda pinigų į jūsų sąskaitą du kartus į metus.
DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street
Phone: Cliffside 4-0104
JOSEPH M. MOZERIS, Secretary
Serving Chicagoland Since 1897

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?
Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta proga.
Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.
MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Įsigykite originalų mąstymo lobyną dabar!

Kun. Dr. J. Vaitkevičius, MIC
GYVOJI DVASIA
KETURI TOMAI
Mąstymai kiekvienai metų dienai
Kietai įrišti, viso 2299 pusl.
Kalbą žiūrėjo poetas Jonas Aistis
Religinė Enciklopedia Lietuvių Kalba
Imant kartu visus 4 tomus kainuoja tik 16 dol. Atskiros knygos kainą 5 dol. Užsakymus siųskite:
"DRAUGAS", 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ
Body Repair

Stasys Dapkus
3255 S. Union Ave. Tel. CAlumet 5-1127
Prityręs mechanikas, turįs moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benziną ir alyvą. Dirbtuvė yra 3231 Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš šono. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. susitarimui.

DINE
JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

K. GASIŪNAS MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAS
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

NELAUKITE, NES—
rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURA..CE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208

ŽIŪRĖKITE
Kas Yra Mūsų Pirkėjai!
Geriausi žmonės — kaip eiliniai, taip ir profesionalai — iš arti ir toli lanko
METRIKIŲ FARM FOOD CO. KRAUTUVĖ
1804 West 47th Str.
Arti Wood Str.
Telef. YArds 7-8393
VYRIAUSIA LIETUVIŠKŲ VALGIŲ BŪSTINĖ

JUDITA
Metrikaitė
SURIŲ KARALAITĖ

PETE'S PIZZERIA
Geriausia "pizza" visame mieste. Spaghetti, Ravioli, Itališkų dešrų sumuštiniai. Šutaisome išsinešti.
Šaukite GRovehill 6-9302.
1406 W. 69th St.

A — ACME ROOFING, HARDWARE & PAINT CO.
Bet kokios rūšies stogas uždedamas ir pataisomas. Dumtraukiai pagaminami, pataisomi ir "tuckpointed". "Gutters" ir "downspouts" įtaisomi, pataisomi, dažomi.
Pilnai apsidraudę, darbas garantuotas. Krautuvės atdaros kasdien, sekm. ir šventad. nuo 7 v. r. iki 10 v. v.
LAwndale 1-6047
3925 ROOSEVELT ROAD

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085
Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinių, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNĖNAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

• ATNAUJINAME
• APMUŠAME
• PATAISOME
Pagal užsakymą padarome baldus. Kainos tokios, kurias galite mokėti. Atliekame kiekvieną didelį ir mažą darbą. Apskaičiavimus darome nemokamai bet kur ir bet kada.
Aptarnaujame žmones visame mieste ir priemiesčiuose.
PETER SAMPSON & CO.
2015-17 West Cermak Rd.
FRontier 6-1407

FALL EVERGREENS
New freshly dug, for Fall planting at the lowest prices in years
JAPANESE YEWS as low as..$1.96
JUNIPER PFITZERS $1.75
SMALL EVERGREENS.....$1.49
Good size, well shaped trees.
Cash & Carry Only. No Phone orders, please.
Also a full line of fertilizers grass seed, garden tools, chemicals, sod soils.
Pottery Sale. Free house plant with $1.00 purchase.
JENSEN
LANDSCAPE SERVICE
we deliver.
9811 So. Western Avenue
Tel. — BE 8-8225

Miestas, kurio nepažinojome

Kaunas sovietų enciklopedijoje

PROF. STEPONAS KOLUPAILA, Notre Dame

Tas miestas **Kaunas,** laikinoji nepriklausomos Lietuvos sostinė, kuriame daugelis mūsų gyvenome, dalyvavome jį statant, tobulinant, gražinant. Garsus savo praeitimi, žymus Lietuvos istorijoje, daug metų rusų okupacijoje smaugiamas, kaip pirmos eilės tvirtovė, jų susmukdytas ligi gilios Rusijos provincijos gubernijos miesto menkystės. Puiki gamta, dviejų didelių ir dailių upių santuoka, augšti šlaitai, puiki panorama... O miestas buvo labai apleistas. Dar Maironis viename savo kūrinių piktinosi, kad miesčionys suteršė puikius Dievo dovanotus rėmus! Po keliolikos laisvo gyvenimo metų miestas pasitaisė tiek, kad sunku būtų lyginti su senuoju. Nauji tiltai per upes, keltuvai į kalnus, bankai, muzėjai, įstaigos, fabrikai, mokyklos, universitetas, teatras, pasitaisė gatvės, alėjos, virš miesto iškilo Prisikėlimo bažnyčios bokštas... Argi mes tokio Kauno nepažinojome? Pasirodo — ne! Paklausykit!

Melu toli nuvažiuosi...

Yra tokia valstybė, kuri laikosi melu — Sovietų Sąjunga, net ir vardas jos melagingas. Didžiausi melai koncentruojami Didžiojoje Sovietų Enciklopedijoje. Ten nueinama tiek toli, kad kartais tenka kirpti puslapius ir juos keisti kitais: taip Berija pakeistas Beringo jūros reginiais, kadangi pateko ne į vietą...

Taigi, toje garsiojoje enciklopedijoje yra ilgokas straipsnis ir apie Kauną, 20 tomo psl. 392 — 393. Įdomu paskaityti, ką rašo apie mielą mūsų miestą XX šimtmečio mokslininkai.

Kaunas, buvęs Kovno, vienas iš seniausių lietuvių miestų, įkurtas 13 šimtmetyje, turėjo svarbą paskirtį, kaip karo-strateginis centras. 14 šimtm. — objektas kovos su vokiečių riteriais, kurie puldavo ir grobdavo kraštą. Pagal Liublino uniją 1569 metais atiteko Lenkijai, o 1795 metais "įėjo" į Rusijos imperijos sudėtį. 1812 metais okupuotas ir apiplėštas Napoleono armijos. Nuo 1842 metų Kauno gubernijos centras: mieste auga darbininkų skaičius, prasideda darbininkų judėjimas. Ir toliau nieko kito mieste nebuvo, tik komunistinis darbininkų judėjimas. 1905 m. sausio mėn. visuotinis streikas, protestuojant prieš darbininkų šaudymą Petrapilyje. 1905 m. spalio mėn. Kauno darbininkai, bolševikų partijos vadovaujami, dalyvavo visuotiniame politiniame streike.

1915 m. rugpjūčio mėn. Kaunas užimtas kaizerinės Vokietijos kariuomenės.

Kaunas nepriklausomoje Lietuvoje

1918 m. lapkričio — gruodžio mėn. Kaune, pogrindžio aplinkybėse, buvo renkami "sovietai". 1918 m. gruodžio 16 d. Lietuvoje paskelbta sovietų valdžia! Ką jinai veikė, mums nieko nežinoma, tik "1919 metais anglų — amerikiečių imperialistai su vokiečių kariuomenės pagalba pastatė Lietuvoje buržuazijos kontrarevoliucinę diktatūrą". Jiems taip pat leidus Lietuvos sostinė Vilnius buvo atplėštas ponų Lenkijos, tad Kaunas pasidarė buržuazinės Lietuvos respublikos sostinė.

Kaune visą laiką vyko darbininkų ir kareivių kova prieš buržuazijos kontrarevoliucinę diktatūrą. 1919 m. rugsėjo mėn. visuotinis streikas, 1920 m. vasario 22 — 23 Kauno įgulos kareivių sukilimas, žiauriai užgniaužtas kontrarevoliucijos jėgomis, kurioms vadovavo Amerikos karininkai... Toliau vis streikai ir sukilimai: 1920, 1925, 1936 metais. Įdomiausias faktas, kad 1936 m. liepos mėn. 18 — 20 d. buvo visuotinis streikas prieš "fašizmą", už sovietų valdžios įsteigimą... Toliau, be streikų ir kovos, 1940 m. liepos 21 d. Liaudies seimas Kaune paskelbė sovietų santvarką, buvo įsteigta LSSR! Pagaliau, sovietinėje santvarkoje, išsivystė plati ūkinė ir kultūrinė statyba...

Sovietų Sąjungos didžiojo Tėvynės karo metu Kauną okupavo "fašistiniai grobikai", dėl kurių Kaunas baisiai nukentėjo. Sugriautos pramonės įmonės, elektros stotis, vandentiekis, telegrafo stotis, geležinkelio stotis, susprogdinti visi tiltai, sudeginta daug namų.

Išlaisvintas Kaunas

Po karo, vadovaujant komunistų partijai ir padedant broliškom respublikom, prasidėjo "spartus miesto atstatymas ir plėtojimasis". Jau 1950 metais Kauno gerbūvis ir pramonės lygmuo pralenkė prieškarinį lygį. Kaune pastatyti trys tiltai per Nemuną ir Nerį (seniau buvo keturi!), 2 funikulieriai (gal be dviejų buvusių?), geležinkelio stotis. 1925 metais (spaudos velniūkštis pakeitė skaitmenis, norėta parašyti 1952 metais) Kaune veikė 26 bendro lavinimo mokyklos, 7 amatų mokyklos, 1 geležinkelių mokykla, 5 augštosios mokyklos ir 10 specialių augštesniųjų mokyklų. Mokose jose 60% daugiau jaunimo, kaip 1938 m. Mieste yra 3 teatrai, 8 kinai, 8 muzėjai, 8 darbininkų klubai, 12 bibliotekų, jų viena centrinė visai "respublikai".

Medicinos institute iš 1304 baigusių tik 34 buvo nelietuviai. Čia yra Enciklopedijos redakcijos neapsižiūrėjimas: paprastai mokykla didžiuojasi tuo, kad turi daug svetimšalių, o čia lyg priekaištas Kauno medikams, kad per mažai išleidžia rusų. Ir dar pridėta: Instituto mokslo darbai leidžiami lietuviškai! O Botanikos Sodo "Zapiskі", kurių išėjo 5 tomai, matyti, leidžiami nelietuviškai?

Bendras įspūdis gaunamas toks: Kaunas nuo amžių buvo rusiškas miestas ir tik laikinai, Amerikos imperialistams kurstant, būdavo okupuojamas sveti mų, prancūzų, vokiečių, kontrarevoliucionierių... Kaune nebuvo rusų okupacijų, ir dabar nėra, Kaune nebuvo kariami sukilėliai prieš rusų valdžią generalgubernatoriaus Muravjovo-Korі ko, Kaune nebuvo nė tiltų, nė keltuvų, nė įstaigų. Kultūrinis gyvenimas atsirado Kaune tik ėmus tvarkyti "liaudžiai", padedant broliškom respublikom (garsūs arbūzai badaujančiai Lietuvai). Savaime suprantama, Kaune nebuvo mokyklų, nebuvo masinių areštų ir masinių trėmimų "savanorių" į brolišKas Sibiro taigas, nebuvo nė spontaniško 1941 metų birželio mėn. sukilimo prieš bjaurius okupantus!

Ar ne tiesa, tokio Kauno mes nepažinojome...

Dar mums naujiena, kaip augštai komunistai vertina Amerikos "imperialistus" ir jų ekspansiją. Mes čia dažnai nurzgiame dėl jų menkos iniciatyvos ir permažo imperializmo!

Greit pamatysime straipsnį apie Lietuvą. Apie Lietuvą, kurios nepažinojome...

Naujienos ir Clevelando pasitarimai

Naujienos būtų ne Naujienos, jei jos rašytų ne savotiškai, iš savo kampinio požiūrio. Štai ir š. m. Nr. 241 vienas slapukas, pasirašydamas tik plika galūne -is, savo straipsny "Dar dėl Clevelando pasitarimų" rašo apie LE dalykus taip, kaip jam geriau patinka, o negu kaip iš tikrųjų buvo. Visų pirma jis rašo, kad kaikuriems šio pasitarimo dalyviams tas posėdis atrodęs "keistas". Kuriems iš tikrųjų šis posėdis toks atrodė, straipsnio autorius nepasako. Iš paties aprašymo ir paties posėdžio pasitarimų tik vienas toks dalyvis yra žinomas — tai P. Jonikas. Visi kiti pasitarimo dalyviai labai gyvai dalyvavo diskusijose, konstruktyviai pasisakė dėl ligšiolinių LE trūkumų ir konkrečiais pavyzdžiais nurodė, kas toliau būtų darytina. Ypač įsakmiai ir aiškiai dėl to pasisakė prof. St. Kolupaila bei LE leidėjas J. Kapočius, kuris, be to, dar paaiškino ir tariamas keistenybes. Taip pat ir kiti iškėlė labai naudingų dalykų. Išrinkto ji komisija pasitarimams formuoti dėl laiko stokos nebespėjo savo darbo atlikti: tai čikagiškiai gali labai gerai žinoti. Aš pats buvau išrinktas į tą komisiją, bet, turėdamas ištisai dalyvauti posėdžiuose, nei minutės nebegalėjau prie komisijos darbo prisidėti. Todėl prof. St. Kolupailos patarimu visi svarbesnieji pasitarimų dalykai atspėjamu laiku bus surašyti ir nusiųsti posėdžio dalyviams pasisakyti, kad vėliau jais LE redakcijos nariai ir bendradarbiai galėtų pasinaudoti. Iš dalies Clevelando pasitarimų įtaka jau ir dabar matyti: iš jų paaiškėjo, jog LE bendradarbių kooperatyvinė veikla iš tikrųjų yra įmanoma (pvz. retesniais šaltiniais pasidalijant ir kt.) ir gali nemaža prisidėti prie LE pagerinimo. Be to, išsiaiškinus padėtį, pasirodė, kas ir kiek kieno gali būti daroma; tuo būdu pvz. išryškėjo kaikurios konsolidacinės galimybės ir intensyvesnis kaikurių bendradarbių įsitraukimas į LE darbą.

Clevelando pasitarimų tikslas buvo dvejopas: LE reikalai ir žemėlapio vardynas Kaip ten iš tikrųjų buvo su Joniko kvietimu, aš nežinau. Bet aišku yra, kad daugumas dalyvių buvo LE bendradarbiai, ir todėl, iš anksto numačius reikėsiant vardynui gana daug laiko skirti, pirmoj vietoj buvo svarstomi LE reikalai. Tą nuomonę kaip tik rėmė dar tas faktas, kad LE dalykai dabar yra pasidarę itin aktualūs ir kiekvienam lituanistui turi būti artimi; todėl į LE pasitarimą buvo sukviesti net ir tie, kurie buvo atvažiavę pirmoj vietoj tik vardyno reikalais. Ir dėl to nebuvo apsirikta: buvo pareikšta įvairių nuomonių, daugiausia didžiai pozityvių, bet tokia forma, kad susirinkimo pirmininkas, prof. St. Kolupaila, galėjo konstatuoti sėkmingą daugumos priėjimą prie pačių aktualiųjų problemų ir bendrą sutarimą pagrindiniais reikalais. Prieš tai posėdžio pabaigoj niekas nepasisakė.

Baigiant tenka dar pasisakyti dėl slapuko: svarstant rimtesnius dalykus visdėlto straipsnio autorius turėtų visą savo pavardę pasirašyti, juo labiau, kad žinantiesiems visvien yra numanu, kas tai galėjo atlikti: arba vienas iš dviejų čikagiškių, kurie buvo atvykę į Clevelandą, ar koks nors iksas, kuriam vienas iš jų savotiškai nupasakojo visą istoriją. Tiek šiuo tarpu.

Pr. Skardžius

Vieta, kur galima rasti Kristų, yra Evangelijos, apaštalų padavimas, Bažnyčia; anapus jų yra tamsa ir tyla. Kas pripažįsta keturias evangelijas, jas turi pripažinti ištisai, sakinys į sakinį, arba — kitaip jis turėtų jas atmesti nuo pradžios iki galo ir pasakyti: mes nieko nežinome.

— **Giovanni Papini**

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKIT ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ
BEI SENIAUSIĄ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĘ
PROGRESS FURNITURE Co.
4181-83 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko kolonijoj
KASDIENĄ ČIA RASITE
DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBĖS
Naujausių madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.
LENGVI IŠMOKĖJIMAI. PRITAIKOMI VISIEMS

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS
2424 W. 69th St. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl. Virginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. PUllman 5-1270

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
GRovehill 6-2345
TOwnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas LAfayette 3-0440
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos Roselando dalyse ruojaus patar jaujam
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-340
PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-571
ALFREDAS VASAITIS-VANCE
6126 W. Roosevelt Road Tel. OLympic 2-5245
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-19
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-222
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—113
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-357
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-078
VASAITIS — BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO 50, ILL. Tel. OLympic 2-1003

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas
6930 S. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

EDW. SAUNORIS
GĖLININKAS
Pas mus galite gauti gėlių kapų papuošimams sodintų ir skintų įvairiausių rūšių ir gėlių korsažams.
111th St. & Pulaski Ave.
(Priešais Šv. Kazimiero kapines)
Telef. GArden 4-0087 ir GArden 2-1052

Vestuvių nuotraukos
Augštos rūšies fotografijos
Mūsų specialybė
Precin Photo Studio
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481
INC.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST. 3-2454 ir HU. 3-2234

MES PRISTATOME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ — DIDELIAIS IR MAŽAIS KIEKIAIS.

Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai keletą blokų ar keliasdešimts mylių. Reikale šaukite mus.
Vieno kambario baldus arba viso namo. Kreipkitės pas mus. Turįs daug metų patyrimo, perkraustymo darbe.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave. Tel. VIrginia 7-7097

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —

St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

DIENRAŠTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!
Didelis šių dienų įtempimas, karo ir kitos galimybės verčia visus atsidėjus sekti kasdienius įvykius. Tam reikalui dienraštis darosi būtinybė.
Šiais metais sueina 50 metų kaip iškovota spaudos laisvė. Tas jubilėjus tebūnie minimas šūkiu: kiekvienuose lietuviškuose namuose "lietuviškas" laikraštis, o šiuo metu — lietuviškas dienraštis. Dienraštis "Draugas", pats švęsdamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Chicagoje, daro iš savo pusės auką: naujiems skaitytojams siųsime dienraštį per mėnesį laiko nemokamai, tik malonėkite atsiųsti adresą savo ar kito kurs tuo interesuojasi.
"Draugas" yra sutelkęs arti 1,000 bendradarbių, korespondentų ir informatorių, kas šeštadienį duoda mokslo, meno, literatūros priedą, turi specialius skyrius: moterų, jaunimo (ateitininkų, skautų, studentų), sporto, sveikatos patarėją; kasmet duoda $1,000 premijos geriausiam romanui ir paskiau atkarpoje spausdina rinktinius kūrinius.
"Draugas" turi savo bendradarbius Kanadoje, Kolumbijoje, Venecueloje, Brazilijoje, Argentinoje, Čilėje, Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, net ir Australijoje.
Imdami nemokamai "Draugą" mėnesiui Jūs niekuo neįsipareigojate, o turėsite progos susipažinti su geriausiu lietuvišku dienraščiu. Jei "Draugo" dar neskaitote, atsiųskite savo adresą, o taip pat adresus avo pažįstamų, kurie jo dar neskaito ir mes per mėnesį laiko „Draugą" siųsime be užmokesčio.
DRAUGAS
2334 South Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skausmą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpiršių. Yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios, suskilusios odos dedirvinių, odos išbėrimų ir t. t., taipgi tinkamas vartoti vaikučiams kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Jis yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., $1.25, ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse— Milwaukee, Wisc. Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į:

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

Vestuvėse, krikštynose, pobūviuose ir namuose tinkamiausia vartoti yra —
LIETUVIŠKI SALDAINIAI
KAUNAS, VILNIUS, PALANGA VARDAIS ŠOKOLADINIAI
VAISINIAI, ŠALTMETINIAI, KARVUTĖ ir kitokios rūšys
Vartotojai reikalaukite visose lietuviškose maisto krautuvėse. Prekybininkai užsisakykite tiesiai iš gamyklos.
Mr. Stasys Petrauskas, 838 W. 33rd Pl. Chicago 8, Illinois

Perskaitę dien. "Draugą", duokite jį kitiems.

Moterų GYVENIMAS

No. 20
No. 78

Redaguoja ST. SEMENIENĖ, 3130 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. DAnube 6-6887; VIrginia 7-0618

Seserų kazimieriečių laikraštis ir knyga

Kai už trejų metų Šv. Kazimiero seserų kongregacija švęs auksinę sukaktį, tai nuveiktųjų darbų: mokyklų, ligoninių, prieglaudų, misijų sąraše bus ir minimas laikraštis su knyga. Žinoma, tas laikraštis nebuvo plačios visuomenės pasiekiamas, bet išėjęs už vienuolyno ribų, buvo skiriamas mokyklas lankančioms. Seselės neapsiribo jo tik įsakymais, programomis, paskaitomis, kurios teliko klasės ar auditorijos papildomais pamokų dalykais, bet tenkino lektūra, kuri išsiliedavo jųjų periodikoje. 1925 m. birželio mėn. išleidžiamas žurnalas, pavadintas "Šv. Kazimiero Akademijos Aidai" ir eina iki 1929 m. rugsėjo mėnesio. Redaguoja sesuo M. Ona Marija. 1933 m. gruodžio 18 d. išeina žurnalas "Aidutis' ir teeina iki 1938 m. 1933 — 1936 m. redaguoja sesuo M. Ona Marija ir 1936 — 1938 m. redaguoja sesuo M. Ignacija. Tais pačiais metais, lap kričio mėn., vėl išleidžiami "Šv. Kazimiero Akademijos Aidai" ir eina iki 1953 metų vasaros. 1938 — 1939 m. redagavo sesuo M. Kristina, 1939 — 1940 m. sesuo M. Rozarita, 1940 — 1950 m. sesuo M. Perpetua ir 1950 — 1953 m. sesuo M. Ona Marija. 1934 m. birželio mėn. žurnalo "Aidučio" priedu išeina humoro laikraštis "Skandalai". Pradžioje minimi žurnalai buvo spausdinami rotatoriumi ir vėliau, iki pat sustojimo, spaustuvėje, gerame, kreidiniame popieriuje, gausiai iliustruoti ir didelio formato. Minimų žurnalu turinys neapsiribojo tik religinėmis temomis, bet buvo plataus turinio, ypač pritaikintas mokyklos programai ir laisvųjų valandų atsikvėpimui. Plačiai rašė literatūriniais, kultūriniais klausimais, bet viskas ribojosi Lietuvos istorija, geografija, literatūra, atsiminimais, tautosaka ir lietuviškų charakteriu, rašė, buvo savos rūšies ne tik vadovėlis, bet vadovas lietuvybei. Šie žurnalai turėjo didelės įtakos ir į seseles vienuoles, kurios, čiagimės, ne tik išprusdavo, bet naujai atgimdavo, prisimindavo, kad ju tėveliai yra lietuviai ir tikroji tėvynė — Lietuva, su garbinga praeitimi ir gražiausia kalba pasaulyje. Atsinešdavo tos lietuviškos negęstamos kibirkštėlės seselės iš Pensilvanijos, vargdienių darbininkų tėvų dukros, gi dauguma nutautėjusios ir užgęsusia lietuvybės ugnimi — iš Illinois ir kitų valstybių. Tačiau tie žurnalai buvo negęstama lietuvybės ugnis. Jei šiandien jau neina, tai labai pajuntama. Taipgi tuose žurnaluose galėjo ir sava kūryba pasirodyti ir seselės ir mokinės: ne tik poezija, bet ir proza, straipsniais, net ir išbandyti jėgas tapyboje. Juk be puikiausių nuotraukų, beveik dauguma buvo iliustracijų, pagamintų pačių seselių: M. Mercedės ir M. Gracijos, meniškai atliktų. Arba savo svariomis plunksnomis žurnalą margino gabios seselės žurnalistės: M. Ona Marija, M. Perpetua, M. Rozarita, M. Kristina, M. Ignacija ir kitos. Sesuo M. Ona Marija pažįstama iš minimų žurnalų Alfos Vainoro slapyvardžiu, turi rankraščiuose dramų, apysakų, net ir istorinėmis temomis veikalų. Taipgi turi daug ką paraišiusi sesuo M. Perpetua ir kitos. Todėl "Šv. Kazimiero Akademijos Aidai" buvo svarus, geras, įdomus ir puikiai vedamas žurnalas. Jo netekimas yra didelis nuostolis ir jo atgavinimas būtinas, gyvybinis.

Be minėtų žurnalų, ėjusių lietuvių kalba, buvo ir anglų kalba, — rotatoriumi spausdinti, "S. C. A. Echoes" ir "S. C. A. Flashes", kurie buvo taikomi kitataučiams. Šie laikraščiai vaidmens nesuvaidino, nes tik padengdavo kitataučių tuštumą. Kitaip jau yra su "The Maria Herald', pradėjusiu eiti 1953 m. ir, kaip sako, yra tęsinys minėtų, ėjusių anglų kalba. Redaguoja sesuo M. Agnesina. Laikraštis spausdinamas spaustuvėje ir išeina keturis sykius į metus. Turinys nėra jau toks baisus, bet vis anglų kalba, o lietuviško nei už centą, kas yra skaudu. Bet nėra to blogo, kas neišeitų į gera, sulauksime ir lietuvių kalba, bet gal kiek vėliau. Kasmet akademija leisdavo metraščius, kur buvo nušviečiami baigusiųjų darbai. Žinoma, leidiniai gausiai iliustruoti, Lietuvių kalba ėjo: "Šv. Kazimiero Akademijos metraščiai" ri "Atsiminimai", bet nedaug, keletas tokių teišėjo. Kiek daugiau anglų kalba: "Memories", "The Green Tower" ir dabar — "Maria Memories". Be periodikos leidžia ir knygas, daugumoj vadovėliai parapijinėm mokyklom. Pirmieji, kurie susilaukė kelius leidimus, tai "Skaitymai", kurių išėjo keturios dalys, "Spindulėlis", "Į šviesą" ir "Pratimų" keturios dalys. Šiuos pratimus paruošė: Motina M. Teofilė, sesuo M. Perpetua ir sesuo M. Rozarita. Vadovėliai iliustruoti seselių dailininkių: M. Mercedes, M. Gracijos ir M. Marietos. Be šių, leido ir religinio turinio: sesers M. Uršulės "Su Jėzumi" (du leidiniai), kitų — "Dievas su mumis", "Apmąstymai" dvi dalys, paruošti kun. dr. A. Staniukyno ir dabar dar seselės jais naudojasi), "Maldų knygelė", "Dvasiškas vadovėlis", "Įžadų katekizmas", "Mandagumas" ir daug kitų. Viso seselių yra išleista per 40 knygelių ir kelios stambios knygos. Nepamirština, kad sesuo M. Francina yra paruošusi vaikų darželiui tris knygeles anglų kalba, kurios išleistos žymiose amerikiečių leidyklos ir knygeles plačiai naudoja vaikų darželiams kitataučiai. Apskritai paėmus, seselių lietuvaičių įnašas, jau nekalbant apie jų vedamas mokyklas bei ligonines ar prieglaudas, yra labai didelis ir periodikoje ir knygoje. Jų periodika yra sukūrusi lyg atskirą periodą mokykliniame gyvenime, ko mes dar nebuvome pasiekę laisv. Lietuvoje, kai viskas būrėsi organizacijoje. Jų periodika yra mokyklų periodika. Ir plataus užsimojimo pasėta sėkla a. a. įkūrėjos Motinos Marijos Kaupaitės neliko be atgarsio ar gražiu žodžiu, o viskas įvykdyta darbščių bitelių darbu.

J. Vaid.

Moterų nekuklumas kelia susirūpinimo

Popiežius Pijus XII kreipėsi į viso pasaulio vyskupus, kad pradėtų kovoti prieš moterų rūbų nekuklumą, kuris turi "dvasiniai griaunantį efektą, ypač jauniems žmonėms" ir taipgi yra "šių laikų rimčiausias maras".

Švento Tėvo atsišaukimas buvo perduotas laiške, parašytu Jo Ekscelencijos kardinolo Ciriaci, Šventos Kongregacijos Tarybos prefekto, ir atspausdintu oficialiame Vatikano biuletenyje.

Laiške pabrėžiama, kad vienu pagrindiniu tikslu šiais Marijos metais turėtų būti sveikos dorovės reformos krikščionių tarpe. Pirmasis žingsnis prie tokios reformos turėtų būti nukreiptas prieš "nepadorias madas, kurios, ypač vasarą, sėja liūdną ir smerkiamą vaizdą".

"Ne tik paplūdimy, ne tik vasarvietėse, bet net miesto ir kaimo gatvėse ir kitose vietose, tiek privačiose, tiek viešose, moterys demonstruoja nepadorų apsirengimą", rašė kardinolas Ciriaci. "Netgi Dievo namuose yra tendencija dėvėti rūbus, netinkamus tam momentui ir lengva įsivaizduoti, kokį dvasiniai kenksmingą efektą tai turi ypač jaunuoliams".

Kardinolas Ciriaci pasakė, kad net tokie pagonių vadai, kaip Ciceronas ir Seneka kalbėjo prieš drabužių stilių, priešingą padorumui ir kuklumui. Jis pareiškė, kad krikščionims yra dar viena priežastis laikytis kuklumo: katalikų mokslas moko, kad kūnas yra Šv. Dvasios šventovė ir jis turi būti apsaugotas nuo bet kokios profanacijos.

Kardinolas pasiūlė, kad būtų kreipiamąsi į tėvus ir motinas, prašant, ne tik pamokyti vaikus, bet duoti ir gerą pavyzdį, kad išvengus nekuklumo pavojų. Jis kvietė katalikiškas organizacijas atkreipti dėmesį į šį klausimą, kaip patį svarbiausią, jų veikime.

KOMUNIJOS EILUTĖ VIRSTA NEŠIOJAMU KOSTIUMĖLIU

Stebitės, ką veikti su tuo gražiuoju baltu kostiumėliu, kurį sūnelis dėvėjo tik kartą, prieidamas prie Pirmos Komunijos? Paprasčiausia — nudažykite ir jis virs kasdieną nešiojama eilute. Geriausia dažyti baltiniams plauti mašinoje. Tos eilutės paprastai daromos iš nesusitraukiančios medžiagos, todėl nereikia bijoti, kad dažant nesusitrauktų.

Ukrainiečių moterų sąjūdžiui 70 m.

Ukrainietės moterys Chicagoje atšventė spalio 17 d. Ukrainos moterų sąjūdžio 70 metų sukaktį. Jubilėjinis minėjimas įvyko Šv. Nikalojaus mokyklos moderniškai įrengtoje auditorijoje. Gausiai prisirinkusioje salėje matėsi augštosios viešnios: senutėlė O. Kysilewska, vienintelė gyva organizatorė ukrainiečių moterų sąjūdžio, Mrs. Sutherland, Illinois moterų klubų federacijos vicepirmininkė, ir Mrs. H. Lototsky, ukrainiečių centro pirmininkė.

Savo kalbose, anglų ir ukrainiečių kalbomis, Mrs. H. Lototsky vaizdžiai nusakė ukrainietės moters kovas už savo teises. Tuo metu — 1884 m., kai kitų kraštų moterys stovėjo šalia vyrų, kaip lygios su lygiais, statydamos savo reikalavimus ir kartu dirbdamos, ukrainietė moteris, okupuota, tegalėjo svajoti tik apie savo egzistenciją. Tačiau tuo metu atsirado drąsi moteris — Natalija Kobrinska, išdrįsusi pakelti balsą ir kovoti už ukrainietes. Ji reikalavo, kad ukrainietė būtų laisva, lygi ir turėtų lygias teises auklėjime ir moksle.

Šioji herojė iš Vakarų Ukrainos kovojo ne tik žodžiu, bet 1917 m. su ginklu pirmoji stojo greta vyrų. Jau 1919 m. ji parlamento narė.

Ir kitos ukrainietės moterys savo kalbose vis pabrėždavo amžinas ukrainiečių moterų kovas, kurias ir dabar jos tęsia bolševikų okupacijoje.

Tarpe gausių sveikinančiųjų buvo Mrs. Margaret Stitch Church JAV parlamento narė, Mrs. Sutherland, baltgudžių atstovės, čekoslovakų atstovės ir kit. Iš lietuvių pasveikino Chicagos Pabaltijo moterų tarybos lietuvių atstovybės pirmininkė J. Linkuvienė.

Po minėjimo, kurį užbaigė ukrainiečių moterų lygos Amerikoje pirmininkė A. B. Fedunyak, toje pačioje salėje įvyko koncertas, išpildytas vien ukrainiečių moterų: pianistės, smuikininkės ir solisčių.

Vakare tose pačiose patalpose buvo banketas.

S. L.

102 metų moteris atlieka vyriškus darbus

Benburbe, Šiaurės Airijoje, Mrs. Elisabeth Allen atšventė savo 102 metų gimtadienį, atlikdama savo kasdieninius darbus. Ji kėlėsi anksti rytą pirmoji šeimoje, paruošė pusryčius savo sūnui ūkininkui, palesino 35 žąsiukus ir 30 kalakutų du kartus dienoje, pietums pasikasė bulvių iš lauko. Turgaus dienomis ji surenka, nuvalo ir supakuoja kiaušinius. Liuoslaikius ji praleidžia siūdama ir siuvinėdama ir... nevartoja akinių. Prieš dešimtį metų ji nusilaužė koją, bet nustebino savo gydytoją greit pasveikdama ir vėl puikiausiai vaikščiodama.

D. Mickutė - Mitkienė

Neužtemdė mažiausias šešėlis

Kai žaltys Jievą gundė dar Rojuj,
Dievas tarė: ateis Moteris,
Ji sutrins tavo galvą po kojų
ir atvers Atpirkimui duris.

Kas gi Ta, kuri žengia, kaip saulė?
Josios veidas lelijų baltų,
Dvylika žvaigždžių, lyg dvylika saulių
Supa Ją aurcolės ratu!

Kaip pavasario rytas Ji kėlės,
O mėnulis po kojomis Jai.
Neužtemdė mažiausias šešėlis,
Kai skaisti Tu šion žemėn ėjai.

Tu graži Sužiedotinė mano —
Jai kalbėjo Šventoji Dvasia, . .
Jai nusilenkė kedrai Libano,
Dengdami pavėnėle vėsią.

Daug vardų, lyg žiedų, Tau prrinko:
Tu Mergaitė, ir Motina Tu —
Mes vadinam Tave Gailestingos
Tremtinių Karalienės vardu.

Tau, Marija, mūsų maldos ir giesmės,
Tavo Žemės našlaičių vaikų —
O kada Aušros Vartuosna nešim
Tau gėlių ir širdžių vinikus?!

IŠ MOTERŲ VEIKLOS

*** Sktn. Zuzana Juškevičienė švenčia 20 metų skautiškos darbuotės sukaktį.** Šiemet žinomoji skautininkė, žurnalistė Zuzana Pautienytė-Juškevičienė nepastebėtai praleido savo 20 metų skautiškos veiklos sukaktį, kuri, nors ir vėlai, verta paminėti, kai atlikti darbai kalba. Gimė Kapsų krašte — Marijampolėje. Pradinę mokyklą ir gimnaziją ėjo Marijampolėje ir kitas studijas tęsė Kaune, Vilniuje. Dar jauna, 12 metų būdama, pradinėj mokykloj įsijungė į skautų eiles ir liko skaute iki šių dienų, eidama įvairias pareigas: vadovavo skilčiai, draugovei, vietininkijai, tuntui. Amerikoje 1949 — 1954 m. ėjo Seserijos vadijoje skaučių skyriaus vedėjos pareigas ir šiuo metu eina tas pačias pareigas. Nesitenkino būti tik eiline ar vėliau — pareigine skaute, bet stengėsi ir daugiau kiek žinių įsigyti ir 1934 m.. baigė Skaučių vadovių mokyklą ir 1947 m. Vokietijoje — Tarptautinius Skaučių biuro suruoštus vadovių kursus. Visur vis pirmąja. Dirba daug skautijai; skautų vadovybė mokėjo darbus įvertinti ir apdovanojo Lelijos ordinu. Be to, nesvetimos jai ir kitos organizacijos, matome ją dirbant Kunigaikštienės Birutės d-je: Marijampolėje, Kedainiuose ir Vilniuje, einant pareigas skyriaus iždininkės, sekretorės ir pirmininkės. Būdama skaute, įstraukia ir į skautų spaudą, kur pirmieji darbai pasirodo 1935 m., reiškia, kitais metais minės savo plunksnos darbo spaudoj dvidešimtmetį Pradžioje rašė tik iš skautų gyvenimo, bet plunksnos nemetė ir nestenkino apsiriboti vienu laikraščiu, o matome eilėje kitų Neprikl. Liet. laikraščių, ypač aktyvi jau išeivijoje — Amerikoje, papildama eiles straipsnių; šiuo metu yra nuolatinė ir "Draugo" bendradarbė. 1953 m. baigė "Draugo" bendradarbių klubo suorganizuotus ir Loyolos universiteto globojamus žurnalistų kursus Chicagoje. Spaudoje rašo įvairiais klausimais. Išleido leidinėlį skautų klausimais ir dabar ruošia knygą. Be to, yra paruošusi keletą radijo montažų: Nepriklausoma Lietuva, Lietuvė Motina ir kt. ir dalyvauja radijo programoje. Nors šeimos žmogus, bet randa laiko. ir fabrike dirbdama, dalyvauti visur, ypač daugiausia atsidėjus skautijai ir spaudai. Sėkmės!

Remkite dien. Draugą!

*** Mazalaitės darbams sueina 15 metų.** Nors žymioji mūsų beletristė, laureatė Nelė Mazalaitė su pirmaisiais savo beletristiniais darbeliais spaudoje pasirodė tik 1928 m., reiškia, prieš 26 metus, bet debiutavo pirmuoju savo novelių rinkiniu tik 1939 m. — prieš 15 metų. Žinija išleido "Miestas, kurio nėra" ir "Pajūrio moterys", kuriose vyravo romantinė nuotaika ir pagrindinis žanras — novelė ir apysaka. Tremtyje jau pakrypus į realizmą ir, be novelių ir apysakų, pamėgus legendų žanrą.

*** Inž. architektė Bronė Lukšaitė** su **J. Daužvardiene** apžiūrėjo patalpas, kurias duoda lietuviams nuolatiniam vartojimui Chicagos Mokslo ir Pramonės muzėjaus vadovybė. Lietuviška me kambary norima įrengti stakles audimui, ratelį verpimui, įvairius liaudies meno eksponatus, rūtų darželį su charakteringu lietuvišku kryžiumi, taipgi linų lauką. Norima darbus pradėti po Naujųjų Metų.

*** Chicagos Lietuvių Moterų klubas,** kuriam vadovauja antrus metus iš eilės energingoji A. Kazanauskienė, paskyrė ir išsiuntė Vokietijon $150. — Lėšos skiriamos lietuvių tremtinių vargo mokykloms. Patys vargo mokyklų mokytojai suda rė sąrašus vaikų, labiausiai reikalingų pašalpos. Susidarė tokių 30 vaikų (nuo 5 metų amžiligi 14 metų). Kiekvienas vaikas gaus po $5.— Paskiros klubo narės pasižadėjo po 1 — 2 vaikų šelpti maistu, rūbais ir pinigais asmeniškai.

BEVEIK ŠVENTOJI

Seselė Marija Assunta, pranciškietė misionierė, mirusi Kinijoje 1905 m., lapkričio 7 d. bus beatifikuota Romoje. Tai pirmas žingsnis, vedantis į šventumą. Vatikano ceremonijose dalyvaus ir jos sesuo Mrs. M. P. Marsili, gyvenanti Rochville, Ill.

*** Pranciškietė seselė Aloyza** atstovavo Lietuvaičių seserų institutą Katalikų Federacijos kongrese Clevelande ir pasakė labai reikšmingą kalbą jaunuomenės auklėjimo ir organizavimo reikalais. Ji siūlė praktiškus, gyvenimiškus patarimus, nes turi daug patyrimo auklėjimo srityje. Seselė, be kitų studijų, specialiai studijavo vaikų literatūrą.

*** Paulina Stoškutė,** Metropolitan operos solistė, šiuo metu su didžiausiu pasisekimu koncertuoja Vakarų Europoje. Nuo Skandinavijos ligi Portugalijos, visuose kraštuose ji žavi savo balsu. Išskirtinai šiltai ji buvo sutikta Vokietijoje: Muenchene, Heidelberge ir vakarinėje Berlyno dalyje. Lapkričio viduryje ji žada grįžti į JAV.

*** Bella ir Domininkas Kuraičiai,** žinomi Chicagos prekybininkai, spalio 18 d. atšventė savo 31 metų vedybų sukaktį: Della yra Amerikoje gimusi lietuvaitė, kalbanti gražiai lietuviškai. Ji yra buv. Chicagos Lietuvių Moterų klubo pirmininkė, taipgi priklauso SLA moterų kuopai.

*** Agr. Elena Gimbutienė** prašo pranešti, kad aprašant jos amžiaus sukaktį, korespondentė padarė keletą netikslumų. E. Gimbutienė gimė savo motinos Br. Karosienės tėviškėje, Slavėnų dvare. Pradinį mokslą išėjo namie. Anykščių pradžios mokyklos niekad nelankė.

Ji taipgi nėra buvusi skaučių vade Lietuvoje, o tik nuo 1927 m. globojo A. Fredos Sod. — Darž. mokyklos mokinius skautus, -es. Kiek vėliau vadovavo tos mokyklos vyresn. skaučių būreliui iki bolševikų okupacijos.

*** Rožė Mazeliauskienė,** žinoma Bridgeporto, Chicagoje, veikėja, kuri atkūrė lietuviškus šiaudinukus, lapkričio pabaigoje, per dvi savaites demonstruos Chicagos Mokslo ir Pramonės muzėjuje lietuviškų juostų audimą.

*** J. Daužvardienė, S. Barcus, N. Gugienė, A. Kazanauskienė, J. Linkuvienė, D. Vaikutytė-Murray, L. Vanagaitienė ir St. Semėnienė** buvo pakviestos ukrainiečių dalyvauti spalio mėn. 17 d. iškilmėse, švenčiant ukrainiečių moterų sąjūdžio 70 m. sukaktį.

*** Albina Šimkutė** iš Worcester, Mass., yra Wiesbadene, Vokietijoje, esančių amerikiečių moteru kar. tarnautojų vyriausia vadovė. Šioji lietuvaitė turi pulk. leitn. laipsnį.

★ Vanda Zikarienė, gabi pianistė, baigusi Kauno konservatoriją, dirba Bogotos Baleto Studijos mokykloje. Jos trūksta, šalia kitų, lietuvių pasirodymuose.

*** Domicelė Dirmantienė,** prof. St. Dirmanto žmona, per Danutę Augienę paskyrė $10.— Balfui.

*** Zuzana Griškaitė** iš New Yorko kovo mėn. dalyvaus Chicagoje solisto St. Baranausko rečitalyje.

Praktiškas patarimas

Priimant svečius ir vaišinant gausiai gėrimais, galima didelį kiekį butelių ir skardinukų (kenų) sudėti į skalbiamą mašną, pripildytą ledais.

Mano Dieve, kaip gi Tu būtumei mažas, jeigu mano protas įstengtų Tave aprėpti.

— **Šv. Pranciškus Salėzas**

Jeigu protas yra toli pažengęs, jis supranta, kad yra dar daug dalykų, kurių negali aprėpti, ir jeigu prie tos išvados neprieina, tai jis yra labai silpnas. — **Blaise Pascal**